KURJER ZACHODNI

»ISKRA«

Opłata poczt. uiszczona ryczałtem. | ROK XXIV. | SOSNOWIEC, NIEDZIELA, 3 WRZEŚNIA. 1933 ROKU. | Nr. 243.

Cena egz. 15 gr. | Prenumerata miesięczna w Sosnowcu bez odnoszenia do domu 3.00 zł. | Prenumerata miesięczna poza Sosnowcem i w Sosnowcu z odnoszeniem do domu 3.50 zł.

Nic nowego nie powiedział Hitler

na zjeździe w Norymberdze.

BERLIN, 2.9 — W ramach obrad specjalnych na zjeździe partji narodowo - socjalistycznej w Norymberdze kanclerz Hitler wygłosił wczoraj wieczorem przemówienie, poświęcone zagadnieniom polityki kulturalnej narodowo - socjalistycznej, opartej na zasadzie czystości rasy. Hitler oświadczył, iż dążeniem jego jest, aby kierownictwo polityczne i kulturalne narodu niemieckiego otrzymało piętno rasy, która przez swój heroizm stworzyła naród niemiecki z mogłomeratu części składowych. Hitler wypowiedział się przeciw pacyfizmowi i międzynarodowemu demokratyzmowi, opowiadając się za heroizmem.

PARYŻ, 2.9 — Prasa francuska poświęca wiele miejsca zjazdowi hitlerowców w Norymberdze. „Echo de Paris" pisze, że Hitler dąży do utrzymania się przy władzy za pomocą terroru. „Petit Journal" podkreśla, że Trzecia Rzesza ma objąć wszystkie szczepy pochodzenia germańskiego Zjazd w Norymeberdze wykazał niezbicie agresywne tendencje polityki niemieckiej.. „Orde" oświadcza, że Hitler i jego rząd cieszą się poparciem większości narodu niemieckiego i wskazuje na [illegible] stosunki, łączące narodów [illegible] niemieckich z faszystami włoskimi, co się tłomaczy pokrewieństwem pomiędzy temi kierunkami.

LONDYN, 2.9 — Większość dzienników londyńskich komentuje obszernie obrady zjazdu hitlerowców w Norymberdze. „Times", poza szczegółowym opisem zjazdu, nie podał dotychczas własnych uwag w tej sprawie. Konserwatywna „Morning Post" wyraża zadowolenie, że marksizm całkowicie wytępiono w Niemczech „Daily Mail" podkreśla, że marzenia nar. socjalistów i większości narodu niemieckiego spełniły się. „Daily Telegraph" kładzie nacisk na nacjonalistyczno - imperjalistyczny charakter zjazdu.

Uposażenia pracowników państw.

nie będą obniżone.

WARSZAWA, 2. 9 (Tel. wł.). Na audjencji pracowników państwowych u ministra skarbu min. Zawadzki oświadczył, że istotnie trwają studja nad ustawą uposażeniową pracowników państwowych. Studja te zmierzają do uproszczenia skomplikowanych obliczeń uposażeniowych.

Min. Zawadzik dodał, że zupełnie stanowczą tendencją Ministerstwa skarbu jest przeprowadzenie zmian w ten sposób, żeby nie wynikało z nich pogorszenie sytuacji materjalnej pracowników, ani obniżenie zaopatrzeń emerytalnych.

Minister zaprzecza wszelkim pogłoskom łączącym projekt zmian w uposażeniach z zamiarem ich obniżenia.

Samolot w płomieniach

Tragiczna śmierć sławnego lotnika.

NOWY JORK, 2.9 (Tel. wł.) Dziś rano w czasie startu z Nowego Jorku do Bagdadu poniósł śmierć szef sztabu lotniczego włoskiego jeden z najlepszych lotników włoskich markiz Francesco de Pinedo.

De Pinedo zamierzał pobić rekord długości lotu bez lądowania ustanowiony przez lotników francuskich.

Prawdopodobnie wskutek znacznego obciążenie samolotu znacznemi zapasami benzyny samolot nie mógł się oderwać od lotniska i wznieść się w powietrze. Samolot uderzył w wał, otaczający lotnisko nowojorskie. Odbiwszy się od wału uderzył o hangary i stanął w płomieniach. Lotnikowi nikt nie mógł pośpieszyć z pomocą i spłonął wraz z samolotem.

OFIARY HURAGANU W AMERYCE.
Nad Stanami Zjednoczonemi przeszedł straszliwy huragan, który pozostawił na swej drodze zupełne zniszczenie. Ulewa podmyła nasyp, wskutek czego pociąg pośpieszny Nowy Jork — Nowy Orlean wykoleił się wpobliżu Maryland.

Zgon

WICEWOJEWODY LWOWSKIEGO.

LWÓW, 2.9. (Tel. wł.) Zmarł w szpitalu powszechnym wicewojewoda lwowski Jan Jerzy Dychdalewicz.

Konkurs samolotów

TURYSTYCZNYCH.

WARSZAWA, 2.9. Dziś o godz. 12 w południe rozpoczął się 5 krajowy lotniczy konkurs turystyczny. Wszystkie samoloty, biorące udział w konkursie ustawiono w długim szeregu na polu Mokotowskiem. Przeglądu samolotów i ekip dokonał minister komunikacji inż. Butkiewicz w asyście przedstawicieli władz lotniczych wojskowych i cywilnych.

Na konkurs stawiło się 25 samolotów. Właściwie zawody rozpoczną się jutro o godz. 9 rano próbą lądowania w kole. O godz. 4 pp. rozpocznie się emocjonująca próba lotu w trójkącie Warszawa—Falenty — Piaseczno — Warszawa. Trasę tę samoloty przebędą pięciokrotnie przelatując ogółem 181,2 km.

Dziś wszyscy na stadjon Unji na jesienne ogólnopolskie wyścigi motocyklowe

Bieg kolarski
DOOKOŁA POLSKI.

WARSZAWA, 2.9. (Tel. wł.) W drugim dniu biegu kolarski pierwszy z Torunia do Ostrołęki przybył Konopczyński, zdyskwalifikowany z powodu zmylenia trasy. Drugi Lipiński.

Wskutek fatalnej pogody było kilka nieszczęśliwych wypadków. Czterokrotny mistrz polski Stefański z powodu potłuczenia się wycofał się z biegu.

W ogólnej punktacji prowadzi Olecki.

Proces o podpalenie
REICHSTAGU.

PARYŻ, 2.9. Dr. Branting, członek międzynarodowej komisji prawników, która ma zbadać sprawę podpalenia Reichstagu, oświadczył dziennikarzom, że w liście, wystosowanym do prokuratora Rzeszy nalegał, aby dopuszczono do obrony oskarżonych adwokata angielskiego Lawsona. Prokurator Rzeszy dotychczas mu nie odpowiedział w tej sprawie. Międzynarodowa komisja zbierze się w Londynie dnia 14 bm. i zdecyduje, czy należy przekazać posiadane materjały prokuratorowi Rzeszy, czy też zarezerwować je dla trybunału haskiego. W każdym razie jest rzeczą pewną, że adwokaci paryscy de Moro-Giafferi i Campinchi, — których trybunał w Lipsku nie dopuścił do obrony, wypowiedzą publicznie swe mowy obrończe w dn. 11 września br. w sali Waagram w Paryżu.

Zmarł w Paryżu
MINISTER MARYNARKI.

PARYŻ, 2.9. (Tel. wł.) Zmarł tu minister marynarki Leyueux. Zmarły w kilku gabinetach piastował tekę ministra oświaty. W roku 1921 był nawet krótko premjerem.

Bawiący w Paryżu sułtan Marokka opuszcza świątynię mahometańską wraz ze swym orszakiem.

Otwarcie linji średnicowej.
Znaczny postęp w kolejnictwie.

WARSZAWA, 2.9. Dziś o godz. 11 odbyło się uroczyste poświęcenie nowego dworca linji średnicowej. Nowy dworzec oraz wjazd do tunelu udekorowane zostały bogato kwieciem i zielenią. Tysiące nie tłumy zaległy al. Jerozolimską oraz most Poniatowskiego, w tem miejscu, gdzie tunel łączy się z wiaduktem.

Punktualnie o godz. 11.10 przybył minister komunikacji Butkiewicz, który przeszedł przed frontem kompanji honorowej wojskowego przysposobienia kolejowego. W tym czasie zgromadzili się przed gmachem nowego dworca liczni przedstawiciele władz wojskowych, cywilnych i samorządowych. Obecny też był b. minister komunikacji, inż. Kühn.

O godz. 11.20 przybył prezes rady ministrów, p. Jędrzejewicz, o g. zaś 11.30 nastąpiło przybycie p. Prezydenta Rzplitej. Po przyjęciu raportu dowódcy kompanji honorowej, p. Prezydent udał się do głównej hali nowego dworca. Odbyła się tam krótka msza, celebrowana przez ks. biskupa polowego Gawlinę. Ks. biskup Gawlina wygłosił przemówienie, poczem zabrał głos inż. Wasiutyński, projektodawca kolejowej linji średnicowej.

O godz. 11.45 pociąg p. Prezydenta ruszył szlakiem linji średnicowej przez tunel, wiadukt i most do dworca Wschodniego, gdzie nastąpiło zakończenie uroczystości.

Toczy się walka
między Hitlerem a Goeringiem.

PARYŻ, 2.9 — W związku z nominacją premjera pruskiego Goeringa na jenerała piechoty, „Le Journal" zaznacza, że od dłuższego czasu toczy się walka między premjerem Goeringiem a kanclerzem Hitlerem. Wzrastająca popularność Goeringa zaczyna być niebezpieczna dla Hitlera i z tego powodu niejednokrotnie po rozkazach Goeringa następowały sprzeczne z nim rozporządzenia Hitlera.

Najbardziej charakterystycznym epizodem tej walki był fakt, że Hitler nie chciał ratyfikować zarządzeń represyjnych, które zainicjował Goering po buncie Sylda. Obecnie stosunki między Hitlerem a Goeringiem uległy podobno jeszcze dalszemu pogorszeniu, taż, iż 3 tygodnie temu Hitler poważnie myślał o aresztowaniu Goeringa.

Premjer pruski, jako zasłużony oficer, cieszy się poparciem otoczenia prezydenta Hindenburga, a obecna jego nominacja na jenerała świadczy że posiada sympatję w Reichswehrze. Sprzyjają mu również junkrzy pruscy, a zamierzone małżeństwo z panną Thyssen, córką znanego przemysłowca z zagłębia Ruhry, zapewni Goeringowi poparcie sfer przemysłowych. W tych warunkach — zdaniem „Le Journal", Goering ma wszelkie dane, by kiedyś z powodzeniem rozpocząć walkę z kanclerzem Hitlerem o spadek po prezydencie Hindenburgu.

Niszczycielski cyklon
na wyspie Kubie.

LONDYN, 2.9. Z Hawany donoszą, że Kubę nawiedziła katastrofa cyklonu o niezwykłej sile. Cyklon posuwał się z zachodu na wschód z szybkością 60 mil na godz. Spustoszenie, wyrządzone przez żywioł, są niezwykle dotkliwe.

Wobec przerwania połączeń pomiędzy Hawaną a wschodnią częścią wyspy, trudno jest ustalić wysokość strat. Najbardziej ucierpiała prowincja Matanzas. Miasto Jucaro zalane jest wskutek powodzi. W Santa Clara 6 osób poniosło śmierć, a liczba rannych jest bardzo wysoka. Magazyny kolejowe w tem mieście uległy zniszczeniu. W Caibarin szereg statków rozbiło się. Nawet największe parowce transatlantyckie były zagrożone przez burzę; tak np. „Mauretania" musiała zatrzymać się koło Przylądka San Antonio i wyruszyła w dalszą podróż, gdy burza nieco ucichła. Parowiec angielski „Josephine Grey" rozbił się w pobliżu Caye Bahia de Cadis. Parowiec, którego załoga wynosi 22 osoby, rozesłał sygnały S.O.S., wzywające pomocy.

W samej Hawanie umieszczono w szpitalach 73 osoby, które odniosły obrażenia, spowodowane przez cyklon. Całe wybrzeże przedstawia nieopisany widok wielkiego spustoszenia. Dachy z domów i balkony zawaliły się. Niemal wszystkie szyby w oknach powypadały. Miasto jest pogrążone w całkowitej ciemności. Połączenia telefoniczne i telegraficzne są przerwane, tak, że Hawana jest odcięta od świata. W Cimfuegos cyklon zniszczył urządzenia portowe. Szybkość huraganu dochodzi do 115 mil na godzinę.

Straszliwa powódź w Chinach
3 miljony ludzi bez dachu nad głową.

SZANGHAJ 2.9 — Wiadomości nadchodzące z terenów objętych przez powódź w prowincji Szantung, Honan i północnej części Kianksi grożą swą przewyższają wszystkie doniesienia o podobnych katastrofach w Chinach.

Wielkie tamy i wały rzeczne, zbudowane po wiosennym wylewie rzeki Żółtej, zostały prawie wszystkie zerwane przez wezbrane wody, a olbrzymie fale runęły w doliny, niszcząc w swym pochodzie wszystkie napotkane wsie. Ludność ścigana kilkumetrowej wysokości falą, próbowała się ratować, lecz daremnie.

Wielkie niebezpieczeństwo grozi nowoczesnemu mostowi - olbrzymowi pod Szau - Tien. Woda sięga już wysokości zyn na moście. Potężna budowla drży w swych posadach, bombardowana płynącemi na powierzchni wody pniami wielkich drzew, szczątkami domów. Woda niesie liczne trupy ludzi i zwierząt, szczątki urządzeń domowych.

Lotnik chiński Sint - Ung - Kan który odbył lot nad zalanem terytorjum stwierdza, że 7.000 miejscowości jest zupełnie zalanych.

Zalana jest także stolica prowincji Szantung Ts-Nan-Fu. Na dachach domów, wystających z wody, widać nieszczęśliwych powodzian, daremnie czekających na ratunek. Na płytszych miejscach widać całe karawany mieszkańców, brodzących ze swym dobytkiem przez wodę do wyżej położonych miejsc.

Według urzędowych obliczeń liczba osób, które straciły wskutek powodzi dach nad głową, wynosi conajmniej 3 miljony. W prowincji Honan pół miljona ludności stoi w obliczu śmierci głodowej. Zorganizowanie jakiejkolwiek skutecznej akcji żywnościowej dla takiej masy ludzi jest wręcz nie do pomyślenia.

Flota wojenna
STANÓW ZJEDNOCZONYCH.

WASZYNGTON, 2.9. Minister marynarki Swanson podpisał zamówienie dla stoczni wojennych, przewidujące rozpoczęcie budowy dwu ciężkich krążowników, 8 kontrtorpedowców po 18000 ton, 6 kontrtorpedowców po 1800 ton, 6 kontrtorpedowców po 1500 ton oraz dwu łodzi podwodnych.

W ten sposób rooseveltowski program rozbudowy marynarki, przewidujący na ten cel 238 miljonów dolarów, byłby tymczasem zamknięty.

Minister Swanson oświadczył, że zamówienia te są początkiem akcji, zmierzającej do rozbudowy floty amerykańskiej do rozmiarów, ustalonych na konferencji londyńskiej.

Minister dodał, że marynarka amerykańska musi być rozbudowana do takich rozmiarów, aby nie mogła być prześcignięta pod tym względem przez żadną flotę świata.

Strajk elektryczny
W MIASTACH JUGOSŁAWJI.

BIAŁOGRÓD, 2.9. W miejscowości Czaczak wybuchł strajk konsumentów prądu elektrycznego, domagających się obniżenia opłat pobieranych za prąd.

Strajk objął 98 proc. wszystkich konsumentów elektryczności w mieście. Do strajku przyłączyły się kawiarnie, restauracje i zakłady przemysłowe.

Cygan — postrach kasjerów
skazany na 3 lata więzienia.

WARSZAWA, 2.9. W sądzie okręgowym odbył się dziś w dalszym ciągu przerwany przed tygodniem proces cygana hypnotyzera, **Alfonsa Siwaka, będącego postrachem kasjerów urzędów skarbowych. Siwak w niewytłomaczony sposób zdołał wprowadzić kasjerów w taki stan umysłu, że czuli się zupełnie skołowani i wówczas przy okazji zmiany pieniędzy popełniali omyłki na własną niekorzyść, nadpłacając cyganowi nieraz po kilka tysięcy złotych. Cygan** grasował zarówno w Warszawie, jak i po prowincji.

Na sali sądowej sporo cyganów, wśród których okazale przedstawiają się brodaci dostojnicy cygańscy, z wicekrólem i sekretarzem dworu królewskiego na czele. Przyszło także sporo cyganek.

Pierwszy zeznawał kasjer urzędu skarbowego przy ul. Nowogrodzkiej, p. Kisielewski, który **przy zmianie trzech banknotów po 500 zł, wydał cyganowi o 2.000 zadużo.** Pytany dlaczego tak się stało, niebardzo umie wytłomaczyć, twierdzi tylko, że nie mógł opanować swych odruchów.

— Byłem skołowany, ten cygan wpatrywał się we mnie ustawicznie i rozbił mi myśli.

Z dalszych wyjaśnień okazuje się, że cygan tak manipulował przy zmianie pieniędzy, żądając co chwila to grubszych, to drobniejszych banknotów, że **p. Kisielewski wydał mu i grubsze i drobniejsze i nawet te, które cygan przyniósł do zmiany.**

Jako następny składał zeznania drugi kasjer Izby Skarbowej, p. Kowalski, u którego cygan parokrotnie zmieniał pieniądze. Za pierwszym razem zażądał zmiany 1.000 zł. na banknoty w rozmaitych gatunkach i **tak umiejętnie zmieniał, że kasjer miał niedobór w kasie 320 zł.** Gdy przyszedł poraz drugi zmienić 3.000 zł., kasjer poznał go odrazu jako oszusta, wyrwał mu z ręki pieniądze i dał znać kierownikowi, który oznajmił wówczas, że wydany został nawet specjalny okólnik władz, przestrzegający przed cyganem, który grasuje w kasach skarbowych i oszukuje kasjerów.

Sąd skazał cygana na 3 lata więzienia.

W wyścigu zbrojeń.

Stany Zjednoczone Ameryki przystąpiły świeżo do wykonania olbrzymiego programu zbrojeń morskich obejmującego budowę trzydziestu sie dmiu okrętów wojennych. Koszt prze widywany ma wynieść 235 miljonów dolarów. Stany Zjednoczone tłumaczą, że powyższy program zbrojeń jest podyktowany tylko względami zwalczanie bezrobocia, intencją ich jest mianowicie zapewnienie ruchu wielkim przedsiębiorstwom publicznym i prywatnych budowy okrętów.

Nie ulega jednak wątpliwości, że powyższy argument nie uspokoi opinji publicznej w Japonji. Dla Japonji nie jest bowiem obojętny fakt, że Stany Zjednoczone będą posiadały odtąd całą niemal flotę złożoną z okrętów najnowszej konstrukcji. Przytem trzeba nadmienić, że Japonja jest niezadowolona ze stosunku flot wojennych, ustalonego na konferencjach w Waszyngtonie. Stosunek ten opiewa dla Anglji i Stanów Zjednoczonych po 5, a dla Japonji 3. Otóż już na konferencji rozbrojeniowej w Genewie delegaci japońscy oświadczyli że Japonja nie odnowi układów morskich, o ile nie zostanie jej przyznana absolutna równość ze Stanami Zjednoczonemi i Wielką Brytanją. Teraz po ogłoszeniu wielkiego programu zbrojeń morskich przez Stany Zjednoczone, stanowisko Japonji domagającej się pełnego parytetu stało się jeszcze bardziej niewzruszone. Ale za nim Japonja wypowie układ londyński, co może nastąpić w r. 1933, już obecnie przystąpi do szeroko zakrojonego uzupełnienia zbrojeń morskich w granicach dotychczasowego układu, zastępując podobnie jak Stany Zjednoczone starsze okręty wojenne nowemi.

Nie można żywić najmniejszych złudzeń. Wszystko wskazuje, że ma się do czynienia z posunięciami nieodwołalnemi na skalę olbrzymią. Pociągną one za sobą niemniej wielkie następstwa. Wobec zbrojeń Stanów Zjedn. i Japonji nie pozostanie obojętną Anglja. Zgodziła się ona po wielkiej wojnie na parytet flotowy ze Stanami Zjedn., ale nie może pozwolić na dalsze zdystansowanie swej morskiej potęgi. Groziłoby to jej niebliczalną katastrofą.

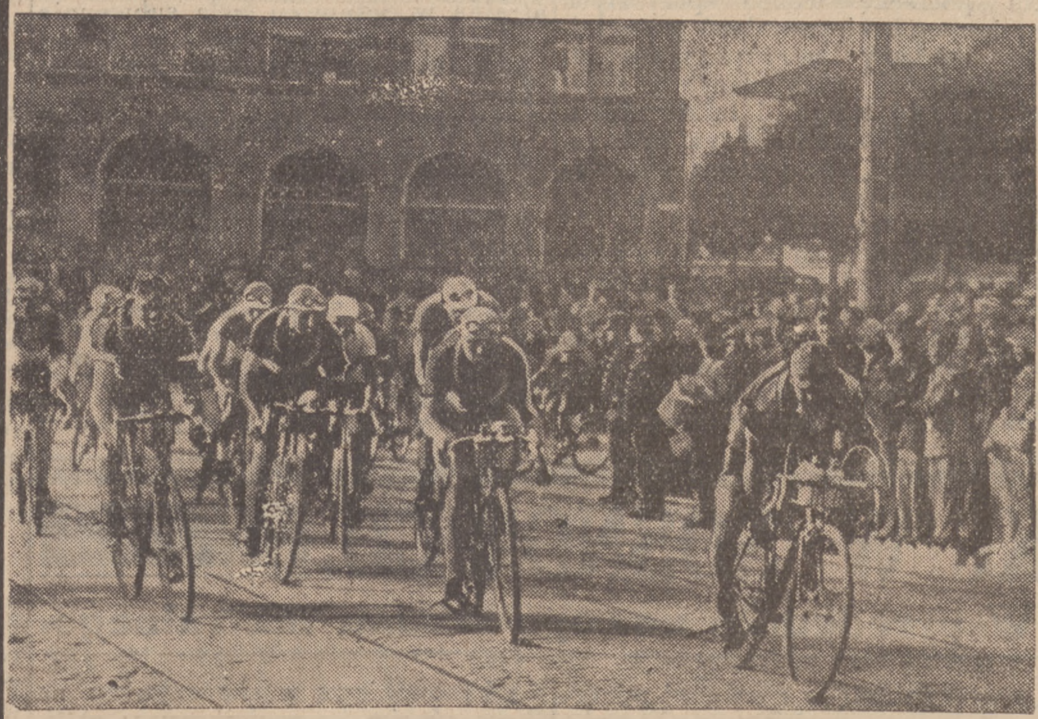
Czy jednak skończy się na wyścigu zbrojeń trzech wielkich potęg morskich? Czy może się skończyć? — zapytajmy raczej.

Wprawdzie na konferencji rozbrojeniowej w Genewie Stany Zjedn. ustawicznie zalecały rozbrojenie na lądzie i w powietrzu, starannie pomijając zbrojenia morskie, rzekomo ostatecznie uregulowane przez konferencję londyńską, ale inne państwa wcale nie były skłonne do poddania się suggestji amerykańskiej utrzymującej, że te dwa rodzaje zbrojeń nie mają ze sobą żadnego związku. Obecnie, po rozpoczęciu się wyścigu zbrojeń morskich, tem mniej będą miały ochoty do uznania tezy, że wolno i że należy im ograniczyć swe zbrojenia w tym momencie, kiedy Stany Zjednoczone, Japonja i Anglja przystąpiły do niezmiernego zwiększenia swych sił wojennych na morzu.

Raczej nastąpi coś wprost przeciwnego. Konferencja rozbrojeniowa która się zbierze na swe dalsze narady w Genewie 16 października b. r., skończy się albo otwartem nieporozumieniem, albo jakimś nic nie znaczącym kompromisem, a świat przystąpi do zbrojeń. Przewiduje to wyraźnie półoficjalny „Le Temps" francuski, zaznaczając, że „ograniczenie zbrojeń lądowych i powietrznych, dotyczące przedewszystkiem państw Europy zachodniej, nie może być dokonane bez równoległego ograniczenia zbrojeń morskich. Jeżeliby się stało inaczej, panowanie nad światem byłoby zapewnione dla najsilniejszych potęg morskich, to zn. dla Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanji, z czegoby wynikł brak bezpieczeństwa, podporządkowanie innych państw, których obowiązkiem jest przecież czuwanie nad pełnem zachowaniem swej godności i swego bytu niezależnego.

Tak tedy sytuacja w Europie dozna w najbliższym czasie dużych komplikacyj i trudności, ale nietylko wskutek wyścigu zbrojeń, podjętego przez wielkie potęgi morskie, bo również jawne i tajne zbrojenia Niemiec dzisiejszych odegrają tu swoją niezwykle poważną i groźną rolę.

Nie trzeba dowodzić, że wszystko to dotyka bezpośrednio Polskę. Zbrojenia niemieckie — to groźba wprost skierowana przeciw nam, że świat nie wchodzi wcale w okres sielankowy, że coraz bliższą jest próba, gdy wszystkie siły narodu i państwa winny być wydobyte i zorganizowane celem sprostania zadaniom, jakie nieuchronnie zbliżają się.

START DO „TOURE SUISSE".
Z Zurychu wystartowało 60 cyklistów do nadzwyczaj trudnego biegu dookoła Szwajcarji

Antysemityzm niemiecki
w oparciu o liczby.

Pisma obozu hitlerowskiego ogłaszają stale dane świadczące o zażydzeniu poprzedniem Niemiec i konieczności obrony.

Zestawienie ostatnie obejmuje następujące dane:

W adwokaturze: w Berlinie 3450 adwokatów, w tem 1925 żydów i 1523 aryjczyków, we Wrocławiu 285 adw. w tem 192 ż. i 93 ar., w Frankfurcie n. Menem 659 adw., w tem 432 ż. i 227 ar., a w zarządzie izby adwokackiej w Berlinie na 33 członków 21 ż. i 12 ar.

Mnożenie się żydów: koło r. 1800 liczono w całym świecie 2 miljony żydów, a w roku 1930 już 15 miljonów Rasa aryjska pomnożyła się w tymsamym czasie ze 187 miljonów do 606 miljonów. Stosunkowo pomnożyli się żydzi dwukrotnie liczniej. Żydów w Niemczech w spisie ludności z roku 1925 naliczono 564.379, ale rzeczywista ilość, z uwzględnieniem takich którzy podali się jako bezwyznaniowi, jest znacznie większa niż te naliczone 0,9 proc. ogółu ludności.

Skupienia żydowskie: Znamienne jest skupianie się żydów w wielkich miastach wszystkich krajów świata Koło r. 1800 w siedmiu światowych miastach: Londynie, Paryżu, Berlinie Wiedniu, Warszawie, Moskwie, N. Yorku było razem około 15.000 żydów a obecnie około 3.000.000, tj. 20% całej żydowskiej ludności świata. W Berlinie w r. 1780 było 3.400 żydów a w 1925 już 173.000.

Żydzi na wysokich stanowiskach w Niemczech: Po wojnie światowej i upadku cesarstwa doszli żydzi w republice niemieckiej do najwyższych stanowisk. Np. do pierwszego rewolucyjnego rządu należeli następujący żydzi: Haase, Kautsky, Cohn, Herzfeld, Schiffer, Bernstein, Preuss, Cohen, dr. Freund, Lewald. W konferencji Rzeszy z 25 listopada 1918 brali udział następujący żydzi, jako przedstawiciele krajów: z Prus Hirsch, Haase, Herzfeld, z Bawarji Eisner, z Saksonji Lipiński, Gradnauer, z Wirtembergji Heimann, z Badenji Haas z Austrji Hartmann. W sądzie wyjątkowym przeciw Hindenburgowi i Ludendorffowi zasiadali m. in. żydzi Cohn, Katzenstein i Singheimer.

Szkoły wyższe: Już koło r. 1910 było 177 katedr wydziałów filozoficznych w ręku żydów (zamiast 13 wedle procentu ludności) a w r. 1914 wśród 3.140 profesorów szkół wyższych było 937 żydów, tj. 30% zamiast niespełna 1%, przyczem np. na wydziale medycznym w Berlinie było 45% profesorów żydów.

Wojsko dla partyjników.

SOWIETY OBAWIAJĄ SIĘ ŻOŁNIERZY, NIE NALEŻĄCYCH DO PARTJI KOMUNISTYCZNEJ.

Na mocy rozporządzenia komisarza spraw wojskowych ZSSR Woroszyłowa, zarządzono pobór rocznika 1911. Pobory przeprowadzone mają być w dniach od 1 września do 1 listopada rb. Równocześnie zwolnieni zostaną ze służby wojskowej żołnierze, których termin służby w tym czasie upłynie. W Rosji sowieckiej służba wojskowa trwa 2 lata w oddziałach piechoty, 3 lata w oddziałach technicznych i 4 lata w marynarce.

Ogłoszone zostały instrukcje, według których powinny postępować wszystkie komisje poborowe. Komisje powinny uwzględniać nie tylko stan zdrowotny poborowy, ale także położenie społeczne i poglady polityczne rekrutów.

Organ rewolucyjnej rady wojennej ZSSR. „Krasnaja Zwiezda" pisze że wszelka praca powinna być „owiana duchem rewolucyjno - klasowej obowiązkowości, a dobór rekrutów organizowany tak, aby do szeregów armji czerwonej nie przedostał się ani jeden człowiek z klasowo wrogich żywiołów". Przez słowo „klasowo wrogich" rozumieć należy zamożnych rolników (kułaków), osoby pozbawione praw„ kupców, duchownych i t. p.

Jak ostro postępuje się podczas poborów świadczy fakt, że w samej tylko fabryce „Bolszewik" w Leningradzie 76 poborowych wyłączono z poboru, jako żywioły wrogie. „Krasnaja Zwiezda" w swym artykule zaznacza, że koniecznem jest, aby do armji powołano tylko uświadomionych komunistów. „Każdy komunistyczny przywódca i sekretarz partyjny musi sobie uświadomić — pisze wspomniany organ — że sytuacja wymaga, aby wychowanie polityczne było na najwyższym poziomie".

Z DNIA

OSTRZEŻENIE.

Zarząd główny Związku Hallerczyków podaje do wiadomości ogólnej tak społeczeństwa, jak i wszystkich Hallerczyków, że z tak zwanym „Zjazdem Błękitnych w Gdyni", zwołanym na dzień 17 i 18 września, ani Związek Hallerczyków, ani też generał Józef Haller nie ma nic wspólnego.

SKARB INKASENTEM WŁAŚCICIELI DOMÓW?

„Gazeta Handlowa" podała niesprawdzoną pogłoskę, jakoby władze skarbowe nosiły się z zamiarem przejęcia egzekucji komornego w swoje ręce. Jako przyczyna tego ma być obawa o wpływy podatkowe od nieruchomości z powodu coraz większych zaległości lokatorów za czynsz dzierżawny.

Ile w tej pogłosce jest prawdy, pisze na ten temat „Gazeta Warszawska" — jeszcze niewiadomo, gdyby jednak miała ona rzeczywiste podstawy, to trzeba przyznać, iż byłoby to chyba początkiem do etatyzacji domów. Wszystko w ręku państwa — nawet komorne za lokal egzekwuje państwo! Czy byliby z tego zadowoleni lokatorzy — bardzo wątpliwe, wiedzą oni bowiem dobrze, co to jest egzekutor skarbowy. Wątpliwe też, aby odpowiadało to życzeniom właścicieli domów, bo i kiedy i czy widzieliby wogóle wpływy zainkasowane w ten sposób?

REFORMY W SZKOŁACH.

„Kurjer Bydgoski", omawiając przeprowadzone ostatnio reformy w szkolnictwie, kreśli następujące uwagi:

Cofnięto o rok wykształcenie, utrudniono dzieciom włościańskim nabywanie wiedzy, ostatnio cofnięto urzędnikom państwowym wbrew pragmatyce uposażeniowej, zwrot czesnego. Wywołało to duże zamieszanie. Jedne szkoły pustoszeją, drugie nie będą mogły pomieścić nadmiaru zgłaszających się. Powstaje kwestja otwierania zakładów koedukacyjnych, wobec małej liczby zakładów państwowych dla dziewcząt. I to w ostatnich dniach, gdy już powinno być wszystko gotowe do rozpoczęcia wykładów. Dzieciom urzędników państwowych przyznaje się pierwszeństwo zajęcia miejsc w zakładach państwowych, jakgdyby na utrzymanie ich płacili tylko urzędnicy, a nie wszyscy obywatele kraju. Na nieliczne pozostałe miejsca przyjmuje się prywatną młodzież na mocy egzaminów konkursowych. Kto się nie dostanie w tym roku, będzie przyjęty na przyszły. Zupełnie jak tam w byłej Kongresówce, za rosyjskich czasów Hunki i Apuchtina.

Za to niema ustalonych podręczników. Księgarze w niepewności. Nad zeszytami wisi standaryzacja. Piwnice zawalone makulaturą podręczników i kajetów. Cieszą się tylko czapnicy. Na przyszły rok obowiązkowe mundury. Akcje krawieckie pójdą nieco w górę. Gorzej z akcjami rodzicielskiemi. Za co kupić to i tamto? Wszystko nowe i nowe.

MĄDRY POLAK PO SZKODZIE.

„Słowo Polskie" pomstuje na Niemców, że udzielonego przez rząd polski pozwolenia na przejazd 1.500 aut i motocykli przez Pomorze użyli do antypolskiej agitacji. Według „Deutsche Tageszeitung"

ludność Pomorza, gdy nie było w pobliżu policjantów, podnosiła rękę i wznosiła okrzyki na cześć Hitlera.

Słusznie z tego powodu oburza się „Słowo Polskie" i zauważa, że sens tej eskapady niemieckiej jest „jasny". Mianowicie w ten sposób Hitler demonstruje chęć

zjednoczenia pod wspólnym dachem Trzeciej Rzeszy tych ziem, które posiadają pewien odsetek ludzkości niemieckiej, a nie wchodzą obecnie wskład imperjum niemieckiego. Dotyczy to zatem zarówno Zagłębia Saary gdzie 1 stycznia 1935 r. plebiscyt ma rozstrzygnąć o przynależności państwowej — jak i „Deutsch oesterreich" — jak wreszcie ziem na wschód od Wisły.

Dlaczegóż jednak tego rząd nie wziął pod uwagę i udzielił pozwolenie niemieckiej eskapadzie na przejazd przez Pomorze? Czy ten jej cel o którym „Słowo Polskie" pisze, dopiero teraz jest „jasny"? Czy nie był „jasnym" jeszcze przed nią?

W ŚWIETLE KINKIETÓW.

DZIATWA MELPOMENY. — STARY PROBLEM SUBWENCJI. — PAN WUKA. — KOMITET TEATRALNY. — REPERTUAR ŚWIĄTECZNY. GOŚCIE Z WARSZAWY. — STULECIE KOMEDJI. — AMATOR. — DEZYDERATY.

Już się teraz, pisząc o teatrze, nie wspomina o świetle kinkietów, nie nazywa się zespołu artystycznego trupą, ani aktorów mianuje dziatwą Melpomeny, bo to brzmi śmiesznie. Wszystko uległo odbronzowieniu, nic nie jest już odświętne i niezwykłe, a zapaszek życia zakulisowego teatru nikogo już nie nabawia zawrotu głowy ani budzi posmaku, jak się to mówi, niezdrowej sensacji. Na ulicy artysta dramatyczny niczem się nie różni od buchaltera, a podlotki wiadomo już teraz dlaczego się tak nazywają, bo marzą o lotnikach, a nie o amancie, rozbijającym się po scenie z miłości do jakowejś Klary, Anieli albo nawet Julji.

Mimo to a może właśnie dlatego należy sympatycznie powitać artystów, którzy w tych dniach przybyli do Sosnowca, aby rozpocząć sezon teatralny pod wodzą panów: Szafrańskiego i Gołaszewskiego.

Trochę mnie peszy to drugie skądinąd bardzo ładne nazwisko, które bogdajby nie było synonimem golizny finansowej naszego teatru. Ponieważ jednak jedyni tylko na świecie artyści z Bożej łaski posiedli cudowny dar pokrywania niedoboru kasowego sukcesem artystycznym, więc niema obawy o to, aby deficyt finansowy nie został przekreślony przez nadwyżkę entuzjazmu do pracy artystycznej.

Na pociechę wobec przyszłych ewentualnych niepowodzeń materjalnych (bądźmy lepiej przygotowani na najgorsze) przypomnijmy artystom naszego teatru i lekceważącej tę scenę publiczności, że ten teatr sosnowiecki nie jest teatrem gatunku najpośledniejszego, że ma za sobą wcale ładną tradycję.

Przed Czarneckim i Majdrowiczem i innymi krótkotrwałymi dyrekcjami był tu na początku Janowski, a po nim przez kilka sezonów Feliński. Gmach teatru nie był własnością miasta, lecz Towarzystwa Hr. Renard, które wydzierżawiało teatr na ściśle określoną liczbę przedstawień wciągu sezonu. Przedstawienia odbywały się zimą i latem, były też dwa budynki: obecnie istniejący zimowy i letni, nieistniejący już w ogródku teatralnym. Są to rz zy naogół znane, ale trzeba je przypomnieć na dowód, że Sosnowiec był i nawet jest jeszcze miastem teatralnym.

Najważniejszą zawsze kwestją teatralną w Sosnowcu była subwencja dla teatru i do tego zagadnienia czas i nowi ludzie nic istotnego nie wnieśli.

Już taki np. Feliński w lipcu 1902 roku w wywiadzie, udzielonym wychodzącemu naówczas „Kurjerowi Sosnowieckiemu" skarży się, że mu jest ciężko, że spakowałby już manatki i uciekł, gdyby nie nadzieja.

Obiecano mi... Są jednak u nas ludzie, którym dobro sceny leży na sercu i którzy nie chcą dopuścić do jej upadku. Otóż obiecano mi... zebrać subwencję. Daj Boże, może się wydźwignę.

— Ścisnął mi rękę — pisze p. Wuka w „Kurjerze" — i odszedł śpiesznie, kryjąc wzruszenie.

Teraz słówko o panu Wuka. Był to p. W. Korczak, właściciel księgarni „Wiedza", znany w Zagłębiu recenzent teatralny.

Wróćmy do subwencji dla teatru. Forma, w jakiej ją udzielano, była dość oryginalna.

Wiosną r. 1904 wspomina „Kurjer" o komitecie teatralnym, o czemś w rodzaju dzisiejszego Towarzystwa przyjaciół teatru, „do którego — pisał 30 lat temu „Kurjer" — należą same tuzy naszej miejscowej śmietanki". I ten to właśnie komitet miał udzielić teatrowi subwencji.

Aliści już w następnym numerze dyr. Feliński wyjaśnia, że

„zeszłego roku przy rozpoczęciu nowego sezonu teatralnego kilku ludzi dobrej woli, chcąc przyjść mnie osobiście z pomocą, dostarczyło pewną kwotę pieniężną na pierwsze potrzeby".

Był to poprostu prywatnie a nie przez komitet udzielony datek, którego przyjęcie przez p. Felińskiego mogło być wytłomaczone tylko chyba koniecznością utrzymania aż 40 ludzi zespołu teatralnego.

Któż to popierał wówczas teatr?

Dość niezwykle przedstawia się dla nas ogłoszone w owych czasach w prasie podziękowanie artystki p. Karoliny Felińskiej, która wyraża wdzięczność generalnemu dyrektorowi Tow. Hr. Renard Mauvemu „za osobiste zajęcie się jej benefisem"..

Były to czasy benefisów w każdym sezonie i upokarzającego ubiegania się artystów o względy publiczności.

Ale jeszcze innych używano sposobów, aby zwabić publiczność do teatru. Pełen pikanterji jest naprzykład repertuar na święta Bożego Narodzenia 1902 r. Pierwszy dzień świąt wypadł w czwartek. W czwartek więc i piątek grano po dwa razy, między innymi, „Miód kasztelański" Kraszewskiego i „Krzyżaków" Sienkiewicza, a w sobotę popołudniu „Sulamit" czyli „Córkę Jerozolimy", wieczorem zaś „Małkę Szwarcenkopf" Zapolskiej.

Panowie Szafrański i Gołaszewski niech stąd wyciągną dla siebie naukę moralną na przyszłość.

Stosowano też szlachetny rodzaj propagandy teatru. Oto zapraszano z Warszawy znakomitych aktorów na gościnne występy. W samym tylko sezonie letnim 1902 r. bawili w Sosnowcu na gościnnych występach Lüdowa („Gniazdo rodzinne" Sudermana). M. Frenkiel („Pan Geldhab") Żelazowski („Otello") i Honorata Leszczyńska („Madame Sans Gene").

A teraz rzecz najbardziej aktualna.

W roku bieżącym przypada setna rocznica pierwszego wystawienia fredrowskiej „Zemsty". Nie wiem, czy akurat dlatego teatr sosnowiecki daje właśnie na inaugurację tę świetną arcypolską komedję.

Ma ona też swoją tradycję i w Sosnowcu. Grano ją za czasów prawie każdej dyrekcji. Wystawił ją również Feliński w 1902 r. ze znakomitym gościem warszawskim Wojdałowiczem w roli Papkina. P. Wuka, pisząc o tem przedstawieniu, chwali talent Wojdałowicza, a potem podaje zgoła rewelacyjnie brzmiącą informację:

We fredrowskiej „Zemście" wystąpił w roli cześnika Raptusiewicza znany amator p. Łapiński i wywarł bardzo korzystne wrażenie. Popisu jego nie można traktować jako amatorskiego; była to gra zawodowego artysty, a talent okazał się tak wybitny, że, gdyby p. Ł. nie był w młodości przeniósł cyrkla nad scenę, dziś, jako artysta, mógłby być na poważnem stanowisku.

Z tego wynika jasno, że zapał do sceny był wielki skoro poważny pan od cyrkla grywał razem z aktorami na scenie.

Ma więc teatr sosnowiecki swoją wcale interesującą przeszłość, o której warto wspomnieć teraz właśnie, gdy przechodzi w ręce nowych ludzi i napewno takich, którzy nie zawiodą pokładanych w nich nadziei. Brzmi to strasznie banalnie, ale jak trudno

(Dokończenie na stronie 5-ej).

TEATR MIEJSKI W SOSNOWCU.

W przededniu nowego sezonu teatralnego.

W sobotę 9 bm. teatr miejski w Sosnowcu otworzy po przerwie wakacyjnej swe podwoje. Będzie to inny teatr, aniżeli w ostatnich latach. Jakiś bowiem ożywczy prąd powiał w społeczeństwie, który możnaby nazwać **zrozumieniem znaczenia teatru w kulturalnych przejawach życia społecznego.** Na terenie Zagłębia zjawisko to znalazło swój wyraz w bardziej ożywionej działalności Towarzystwa przyjaciół teatru w ścisłej współpracy z Magistratem, organizacjami społecznemi, a przedewszystkiem z nową dyrekcją teatru w osobach pp: **E. Szafrańskiego i J. Gołaszewskiego.** Na wielu konferencjach: posiedzeniech poddane zostały gruntownej analizie warunki, w jakich teatr zagłębiowski musi pracować przyczem sumiennie zostały rozpatrzone zarówno czynniki moralne jak i materjalne.

Trzeba stwierdzić z całą objektywnością, że zarząd Towarzystwa przyjaciół teatru, pod przewodnictwem wiceprezesa sądu okręgowego **p. K. Kucharskiego,** z całym zapałem i pełnem poczuciem odpowiedzialności przystąpił do pracy, czego częściowym wynikiem będzie.... inny teatr aniżeli był dotychczas. Piszemy o „częściowej" zasłudze, bowiem te inne „części" przypadają w udziale **Magistratowi Sosnowieckiemu i dyrekcji teatru.**

POMOC MAGISTRATU

Pomimo ograniczenia pozycyj budżetowych na cele teatralne Magistrat wykazuje duże zainteresowanie tą sprawą i stara się w ramach swych możliwości, by poziom teatru sosnowieckiego stale się podnosił. Magistrat w tym roku odświeżył wnętrze teatru, przedewszystkiem westibul. Miejsce, gdzie znajduje się kasa, oddzielone zostanie od westibulu kotarą wojłokową. W całym gmachu wstawione zostały nowe piece, wskutek czego, w zimie w teatrze **będzie ciepło.** Ponieważ również i na scenie zostały wstawione piece przeto po podniesieniu kurtyny już nie będzie wiało przejmującem zimnem, jak to działo się dotychczas. Magistrat instaluje **oświetlenia reflektorowe na scenie, sprawił nowe dekoracje kotarowe, nabył aparaturę dźwiękową i wreszcie nabył nowe pianino.** Scena przeto, wskutek tych nabytków będzie miała zupełnie inny wygląd i zupełnie inne możliwości dekoracyjno - inscenizatorskie będą przy wystawianiu sztuk.

W fatalnym stanie znajdowały się szatnie aktorów. Magistrat je odremontował. Jednem słowem skromnemi środkami a jednak celowo użytemi przyczynił się w ogromnej mierze do podniesienia poziomu sceny zagłębiowskiej.

ZAMIERZENIA DYREKCJI TEATRU

A teraz jakie są zamierzenia dyrekcji teatru?

Teatr miejski w Sosnowcu, będzie teatrem popularnym, o wysokim poziomie artystycznym. Inna będzie jego linja repertuarowa aniżeli dotychczas, bowiem dyrektorowie teatru, chcąc uniknąć przypadkowości **opracowali repertuar na cały rok.** Premjery odbywać się będą co 10 dni. W doborze sztuk stojących na wysokim poziomie literacko - scenicznym i artystycznym, uwzględniono upodobania publiczności zagłębiowskiej. Położony zostanie **duży nacisk na stronę inscenizacyjno - dekoracyjn,ą w stylu nowocznesnym.** Wspomniana wyżej aparatura dźwiękowa i reflektory warszawskiej firmy Sztampacha ułatwią to zadanie. Dyrekcja teatru, wystawiając sztuki, będzie miała na uwadze **popieranie młodej twórczości autorskiej i aktorskiej.**

GOŚCINNE WYSTĘPY.

W sezonie przybędzie kilku wybitnych aktorów na występy gościnne. Dotychczas współudział przyrzekli **pp.: Osterwa, Zelwerowicz p. Kossowska,** (b. artystka Reduty, obecnie teatrów warszawskich), **p. Zygmunt Chmielewski** (artysta i reżyser teatru „Ateneum"). Doradcą literackim teatru jest znany literat **p. Jerzy Kossowski,** który reżyserować będzie „Rywali" w swojem tłómaczeniu.

Teatr miejski w Sosnowcu pracować będzie dla całego Zagłębia i dlatego przewiduje kilka razy w miesiącu wyjazdy do innych miejscowości jak: **Będzin, Dąbrowa, Czeladź, Saturn, Niemce, Olkusz i t. d.**

RODZAJE SZTUK.

Jakim będzie teatr w Sosnowcu, jakiego rodzaju sztuki będzie wystawiać?

Otóż dyrekcja prowadzić będzie zasadniczo teatr dla dorosłych i dla młodzieży szkolnej. W pierwszym wypadku wystawiane będą współczesne sztuki sceniczne (komedje, wodewile faktomontaże, dramaty), oraz z klasycznej literatury.

Z działu przedstawień szkolnych przewidziane są trzy rodzaje sztuk: **sztuki spektaklowe** wybitnych autorów, jak: Fredry, Rydla, Bałuckiego Baryki, Szekspira, Moliera, Plauta i innych; **b) widowiska poglądowe** poprzedzane odpowiedniemi prelekcjami, składane z fragmentów czołowych **pisarzy polskich, poczawszy od Reya,** Kochanowskiego, a skończywszy na Wyspiańskim i współczesnych; **c) literacko wartościowe bajki dla najmłodszych.**

Teatr szkolny będzie czynny przez ośm miesięcy w roku szkolnym, to znaczy od połowy września do połowy maja.

Dyrekcja teatru nawiązała ścisły kontakt z władzami szkolnemi i z niemi uzgadnia sposób prowadzenia teatru szkolnego.

ZESPÓŁ ARTYSTYCZNY.

Aby wykonać te zamierzenia dyrekcja zaangażowała zespół, który gwarantuje, że te zamierzenia zostaną zrealizowane. Skład zespołu stanowią: **Arciszewska Wiktorja** (art. t. Lubelskiego), **Chrzanowska Stanisława** (art. t. im. Żeromskiego), **Elsnerówna Irena** (art. t. Polskiego w Warsz.), **Gołaszewska Mira** (art. t. w Sosnowcu), **Śniadecka Ludwika** (art. t. Kameralnego w Warsz.), **Sobotkowska Janina** (art. t. Reduty), **Bigot Zbigniew** (art. t. Lubelskiego), **Bystrzyński Stefan** (art. t. Łódzkiego), **Dąbrowski Edward** (art. t. w Grodnie), **Gołaszewski Jerzy** (art. i reż. t. Lwowskiego) **Matuszkiewicz Stan.** (art. t. Łódz.) **Mikołajewski Adam** (b. art. Reduty), **Obuchowski Zbigniew** (art. t. w Lublinie), **Orliński Bolesław** (art. t. w Sosnowcu), **Szafrański Edmund** (b. art. Reduty), **Wzorczykowski Antoni** (art. t. Ateneum).

Reżyserować będą: **Gołaszewski** (jednocześnie projekty dekoracyjne) **Mikołajewski i Szafrański.**

W sobotę odbędzie się przedstawienie inauguracyjne. Wystawioną będzie „Zemsta" Fredry, w nowej inscenizacji z epilogiem Wyspiańskiego. Inauguracja odbędzie się w sposób uroczysty pod protektoratem p. Wojewody Paciorkowskiego, poprzedzona przemówieniami przedstawicieli władz i społeczeństwa.

O znaczeniu teatru w życiu społeczeństwa wiele się już pisało. Najbardziej jednak o znaczeniu teatru może przekonać sposób prowadzenia teatru, stopień zainteresowania, jaki wzbudzi w społeczeństwie. Teatr miejski w Sosnowcu niewątpliwie przekona do siebie społeczeństwo i da mu tę satysfakcję w zaspokojeniu potrzeb kulturalnych, które dać powinien. Zapał i prace dyrektorów przy współpracy całego zespołu, pomocy Magistratu i społeczeństwa mogą stworzyć z teatru miejskiego w Sosnowcu istotne i prawdziwe ognisko **kultury.**

W świetle kinkietów.

(Dokończenie ze strony 4-ej).

coś nowego powiedzieć pod adresem kierowników sceny sosnowieckiej dowodzi choćby to, że oto przytoczę dezyderaty p. Wuka, skierowane do p. Felińskiego i okaże się, że są one aktualne również dla panów Szafrańskiego i Gołaszewskiego. Pan Wuka pisze:

Przedewszystkiem upraszamy o punktualne zaczynanie przedstawień, krótsze antrakty i wcześniejsze kończenie widowisk. Następnie pożądanem jest takie rozłożenie repertuaru, aby sztuki były umiane, a wtedy i powodzenie będzie lepsze. Gdy w teatrze będzie porządek, gdy sztuki będą umiane i dobrze grane, wtedy i publiczność nasza nie odmówi teatrowi poparcia i artyści nie będą się marnować, a sztuka będzie prawdziwą sztuką“.

Nic już do tych słusznych żądań z przed trzydziestu laty dodawać nie trzeba.

K. Ć—rk.

MODA.

NOWOŚCI JESIENNE.

Zainteresowanie mody dla linji pleców przejawia się również w sukniach i bluzkach, chociaż może w sposób mniej w oko wpadający niż w płaszczach. I tu linja ramion jest przedłużona, wycięcie pachy poszerzone i stosuje się rozmaite przybrania, garnitury i ozdoby, jak epolety, patki, klapki, zakładki, zmarszczki. Sam rękaw też ulega u góry rozszerzeniu w formie bufek. Również przybranie guzikami wzdłuż szwu zewnętrznego podkreśla szerokość. Przeciwstawiają się szerokim plecom spódniczki wąskie, szczególniej w biodrach obciśnięte dokładnie, przez co sylwetka wygląda bardzo smukła, a stan wąski, cienki prawie.

Jako materjały, na pierwsze miejsce wysuwają się miękkie wełny angora z białym włoskiem, tkaniny pasiaste i kraciastw, tkane w deseń walowy. Bluzki są przeważnie z tafty w kratę szkocką, lub kolorowego, matowego jedwabiu. Paski szerokie, marszczone, z jedwabiu, aksamitu i miękkiej skórki

Uzupełnieniem toalety wczesnej jesieni jest butonierka, niezbędna przy kostjumie czy płaszczu. Do klapy żakietu lub do kołnierza płaszcza przypina się pęczek jarzębin, wisien, bladą kamelję lub jaki kwiat jesieni, np. chryzantemy. Żadnych fiołków, ani drobnych kwiatków wiosny. Harmonja przedewszystkiem.

PROGRAM RADJOWY

OPERETKA „BAJADERA“ KALMANA

Dn. 4. bm. o godz. 20. usłyszą radjosłuchacze znaną dobrze, nader lubianą i popularną operetkę — „Bajaderę“ Kalmana, w radjofonizacji i reżyserji Michaliny Makowieckiej, w wykonaniu zespołu radjooperetki: z panią Marylą Karwowską, pp. Aleksandrem Wasielem i innymi. Dyryguje Wacław Elszyk.

NIEDZIELA 3 WRZEŚNIA 1933 ROKU.

9.00 — Transmisja ze Spały. Msza św., kazanie wygł. ks. biskup Kubina — 10.30 — Muzyka ludowa — 11.30 — Transmisja z przed pałacu Prezydenta Rzplitej w Spale uroczystości dożynek (korowód żniwiarzy) — 11.57 Sygnał czasu, hejnał z Torunia — 12.10 — Komunikat meteorologiczny — 12.15 — Koncert — 14.00 — Skrzynka pocztowa — 14.15 Ks. dr. Rosiński: „Kościół w roli wychowawcy“ — 14.30 — Pieśni ludowe w wyk. Chóru kop. im. Moniuszki — Nikiszowiec — 15.30 Radjotygodnik dla młodzieży — 15.45 — Opowiadanie dla dzieci — 16.00 — Transmisja ze Spały uroczystości składania wieńców Panu Prezydentowi Rzplitej — 17.00 — Transmisja ze stadjonu Legji w Warszawie — Zakończenie międzypaństwowego meczu lekkoatletycznego Polska — Czechosłowacja — 17.30 — Odczyt p. t.: „Organizacja rzemiosła“ p. L. Fr. Piekarski — 17.45 — Intermezzo muzyczne — 18.00 — Recital śpiewaczy p. Zofji Żmigrod - Fedyczkowskiej — 18.40 Rozmaitości — 18.55 — Kommunikat sportowy — 19.00 Słuchowisko p. t.: „Zakończenie bajki“ p-g Londona — 19.40 — Recital śpiewaczy p. Stanisławy Korwin - Szymanowskiej — 20.00 — Muzyka lekka — 21.00 — Transmisja ze Spały popisów chórów i kapel — 21.30 — „Na wesołej lwowskiej fali“ — 22.25 — Wiadomości sportowe — 22.40 — Wiadomości meteorologiczne dla komunikacji lotniczej 22.45 — 23 —Muz yka taneczna.

Kwesta na odnowienie kościoła Wnieb. N. M. P. w Sosnowcu

Zarząd Komitetu odnowienia kościoła Wnieb. N. M. P. w Sosnowcu podaje do wiadomości, że sekcja zbiórkowa rozpoczyna swą pracę od wtorku 5 bm. codziennie w godzinach popołudniowych.

Będzie chodził ksiądz z kwestarzem po domach i zbierał dobrowolne datki na remont kościoła: 5 b. m. we wtorek: na ulicy Francuskiej ksiądz i kwestarz p. Serafin.

6 b. m. we środę: na ulicy Dalekiej od Rudnej w stronę kordonu ksiądz i kwestarz p. Serafin, na ulicy Dalekiej od kordonu w stronę Rudnej ksiądz i kwestarz p. Choinka.

7 b. m. we czwartek: na ulicy Dalekiej od Rudnej do końca ksiądz i kwestarz p. Serafin. Na ulicy Kaczej, Siennej i Rudnej do cmentarza ksiądz i kwestarz p. Kołodziejski.

8 b. m. w piątek: na ulicy Rudnej od cmentarza do końca, ul. ks. Skorupki i Aleja do przejazdu ksiądz i kwestarz p. Serafin, na ulicy Jastrzębiej ksiądz i kwestarz p. Kołodziejski.

Dalsza kolejność ulic zostanie podaną do wiadomości w następną niedzielę.

KRONIKA ZAGŁĘBIA

KALENDARZYK.

3 Niedziela

Dziś Szymona
Jutro Rozalji
Wschód słońca 5 m. 00.
Zachód „ 18 m. 26.

Kinoteatry w Zagłębiu

dziś wyświetlają:

SOSNOWIEC

ZAGŁĘBIE: F 13.
PALACE: Pieśń nocy.
EDEN: Gdybym miał miljon.

BĘDZIN

NOWOŚCI: Naucz mnie kochać!
ŚWIATOWID: Na podniebnym szlaku i rewja na scenie.

DĄBROWA

WANDA: Kobieta z bocznej ulicy — Kohn i Kelly z Hollywood.
ARS: Pożegnanie z grzechem i Flip i Flap Flap jako cyrkowcy.

ZAWIERCIE.

STELLA: Dzika dziewczyna.

—o—

× **DO CZĘSTOCHOWY.** Stowarzyszenie mężów katolickich w Sosnowcu organizuje zjazd do Częstochowy w dniu 17 września na uroczystość obchodu 250 rocznicy zwycięstwa króla Jana Sobieskiego pod Wiedniem. Wszystkie organizacje katolickie bez względu na przekonania polityczne proszone są o przybycie do Domu katolickiego ulica Prezydenta Mościckiego naprzeciw kościoła w dniu 5 b.m. o godz. 20 wieczorem, w celu omówienia organizacji wyjazdu i kosztów związanych z podróżą. Bliższe szczegóły wyjazdu i punkty przyjmowania zapisów będą podane w prasie.

× **PIELGRZYMKA DO CZĘSTOCHOWY.** W nadchodzący wtorek z kościoła parafjalnego w Czeladzi, po pierwszej mszy św., wyrusza pielgrzymka wiernych na Jasną Górę.

× **ODZNACZENIE.** Monitor Polski z dnia 31 sierpnia ogłasza zarządzenie Prezydenta R .P. o nadaniu Złotego Krzyża zasługi inż. Szymonowi Rudowskiemu, nacz. wydziału przemysłowego w Śląskim urzędzie wojewódzkim w Katowicach za prace około rozwoju państwowej fabryki związków azotowych w Chorzowie.

× **ODZNAKI DLA POSTERUNKOWYCH - LINGWISTÓW.** Główna komenda policji państwowej wydała zarządzenie o noszeniu przez funkcjonarjuszów p. p. znających języki obce specjalnych odznak dla orjentacji publiczności. Odznaki takie otrzymają w pierwszym rzędzie policjanci - lingwiści w Warszawie.

Teatr Polski w Katowicach

REPERTUAR.

Niedziela 3.9 popoł. „Pani prezesowa“.
Niedziela wiecz. — „Odsiecz Wiednia“.
Poniedziałek 4.9 — „Odsiecz Wiednia“.
Wtorek 5.9 — Fräulein Doktór“
Środa 6.9 — „Pocałunek przed lustrem“ (premjera).

—o—

× **PLOTKI O OGŁOSZENIU DEKRETEM NOWEGO PRAWA MAŁŻEŃSKIEGO.** Niektóre pisma stołeczne podały informację, że Ministerstwo sprawiedliwości nadesłało do Prezydjum Rady ministrów projekt prawa małżeńskiego, które miałoby być ogłoszone w formie dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej. Dekret ten miałby przewidywać śluby cywilne i rozwody. Katolicka Agencja Prasowa zwróciła się w tej sprawie do czynników miarodajnych, które kategorycznie zaprzeczyły powyższym informacjom prasowym.

× **OFICJALNY SPIS ADWOKATÓW W POLSCE.** Ministerstwo sprawiedliwości wydało dla orjentacji sądów i urzędów wymiarów sprawiedliwości pierwszy oficjalny spis adwokatów na terenie całej Polski. Spis ten obejmuje 6381 adwokatów, którzy na dzień 1 lipca r.b. figurowali na listach izb adwokackich. Znaczna część adwokatów, bo blisko 1/3 przypada na okręg warszawskiej Izby adwokackiej, która liczy 2082 członków.

× **WYSTĘPY ARTYSTYCZNE W „OAZIE“.** Miła i sympatyczna atmosfera panuje w restauracji „Oaza“ w Sosnowcu. Gospodarze starają się uprzyjemnić czas bywalcom przez angażowanie doskonałych zespołów artystycznych. Obecnie występuje światowy balet pod kierownictwem p. Zdzisława Kotowskiego. Przemiłe jest wykonanie „Nocy“ (fantazja) przez cały zespół baletowy. Wysoki poziom artystyczny cechuje wykonanie duetu Wandzi (Orsi) i Musi (Chcesz — to mnie bierz!). Rzęsistemi oklaskami nagradza publiczność „polkę“ z humorem i przyśpiewkami tańczoną przez Wandzię Orsi p. Kotowskiego. Na dalszy program składają się „Boston — Opium“ i tango cudownie tańczone przez p. Wandzię Orsi i Kotowskiego, Bal maskowy (cały balet), a na zakończenie entuzjazm budzi „parada żołnierzyków“ z komiczną małpką.

Całość programu utrzymana jest na wysokim poziomie artystycznym, a poszczególne produkcje wykonane są z całą precyzją i estetyką kunsztu tanecznego.

Dla tych, którzy nie mogą przybyć wieczorem dyrekcja „Oazy“ urządza w soboty i niedzielę five o clock i od godz. 17-ej do 19-ej. 5689

Tydzień P. C. K.

24.IX — 1.X.1933 R.

Tydzień Polskiego Czerwonego Krzyża, który pierwotnie miał odbyć się na początku czerwca r.b. został odłożony na okres jesienny, ponieważ w czasie Zielonych Świątek organizowane były liczne wycieczki do miejscowości dalszych i bliższych. Komitet organizacyjny Tygodnia P.C.K., wybrany w dniu 18 maja r.b., wznowił obecnie swoje prace i zwraca się z gorącym apelem do miejscowego społeczeństwa o poparcie w Tygodniu P.C.K. akcji, zmierzającej do pozyskania funduszów tej, szczególnie w obecnych czasach, tak potrzebnej instytucji.

Dzięki łaskawemu zezwoleniu Gwarectwa Hrabia „Renard“ w dniu 1 października urządzona będzie w parku sieleckim zabawa połączona z loterją fantową i innemi atrakcjami. Gorąco uprasza się wszystkich o poparcie zbiórki fantów i ofiarowanie darów. Prócz zbiórki fantów Komitet organizuje sprzedaż nalepek, z któremi osoby upoważnione będą od dnia 4 września obchodzić mieszkania, aby na Tydzień P.C.K. wszyscy mieli sposobność zaopatrzyć się w nalepki na okna.

—o—

× **KALENDARZYK ŁOWIECKI NA WRZESIEŃ.** Na podstawie przepisów łowieckich, obowiązujących na terenie całego kraju, oprócz województwa Śląskiego, we wrześniu przypada czas ochronny na następującą zwierzynę i ptactwo: Łosie-byki, jelenie-byki (do 15 września), daniele-rogacze (do 15 września), sarny-kozy, łanie jeleni i danieli, zające-szaraki, zające-bielaki, niedźwiedzie, rysie, borsuki, wiewiórki, głuszce-koguty, cietrzewie-kury, w województwach Wileńskiem, Białostockiem, Nowogródzkiem, Poleskiem i Wołyńskiem (od 15 września), bażanty-koguty, bażanty-kury, dropie-kamionki (strepety), dzikie indyki-samice, żbiki, kuny leśne (tumaki) i norki.

× **O ODZNAKĘ STRZELECKĄ W CZELADZI.** W dniach 5 i 7 b.m. o godz. 16 na boisku miejskiem, Związek strzelecki w Czeladzi przeprowadzi treningi strzelania do próby o odznakę strzelecką. W treningach mogą brać udział wszyscy.

KOMUNIKATY

— **PODZIĘKOWANIE.** Zarząd Chrześc. Tow. dobroczynności w Sosnowcu składa gorące podziękowanie p. Bronisławowi Garlińskiemu (magazyn bławatny 3 Maja 19) za ofiarę z 24 kap na łóżka dla domu wychowawczego

— **W PARKU GWARECTWA HR. RENARD** odbędzie się dziś w niedzielę zabawa ludowa L. M. i Kol. Zarząd oddziału spieszy zakomunikować, że program został uzupełniony popisami artystycznemi. W godzinach wieczorowych spalone będą ognie sztuczne i rakiety, ponodto strzelnica, loterja fantowa, wędka i wiele innych miłych niespodzianek. Wejście do parku od ul. Wawel, Dworskiej i Zamku za opłatą 49 gr. dla dorosłych, 30 gr. płacą członkowie Ligi morskiej, wojskowi i dzieci. Początek zabawy o godz. 14.30, w razie niepogody zabawa będzie odłożona do następnej niedzieli.

LEKCJE ŚPIEWU CHÓRU P. Z. Z. P. P. i H. W dniu 31 sierpnia r. b. zostały wznowione po przerwie wakacyjnej lekcje śpiewu chóru męskiego Polskiego, Związku zawodowego ppracowników przmysłowych i handlowych Rz. P. prowadzone nadal pod kierunkiem prof. Cichonia. Lekcje śpiewu odbywają się dwa razy w tygodniu, t. j. we wtorki i czwartki od godziny 19. Sekcja chóralna zawiadamia wszystkich zainteresowanych, że przyjmuje się zgłoszenia nowych kandydatów w dniach odbywania się lekcyj śpiewu w lokalu Związku w Sosnowcu przy ul. Sienkiewicza nr. 17a. Poza tem zarząd sekcji uprasza wszystkich członków chóru o uczestnictwo w lekcjach śpiewu.

PRZYPOMNIENIE. Zebranie zarządu Sodalicji Marjańskiej panien w Sosnowcu, odbędzie się dn. 4 b. m. o godz. 20 w sali Domu katolickiego.

WPISY W AKADEMJI GÓRNICZEJ Wpisy w Akademji górniczej w Krakowie na rok akademicki 1933-34 na wydział górniczy i hutniczy odbędą się od 25 września do ? października włącznie, z wyjątkiem niedziel i świąt. Wykłady i ćwiczenia rozpoczną się 9 października. Podania o przyjęcie na I rok składać należy do 15 września, następnie należy się zgłosić osobiście u pp. dziekanów w dniach 19—20 września, poczem w razie przekroczenia przewidzianej liczby wolnych miejsc, zostanie ogłoszony termin egzaminu konkursowego.

Wykrycie olbrzymich nadużyć

na szkodę Magistratu sosnowieckiego.

Od kilku już dni w Sosnowcu głośną jest sprawa ujawnionych nadużyć, popełnianych od dłuższego czasu na szkodę Magistratu Sosnowca. Ze względu na dobro prowadzonego śledztwa, o nadużyciach tych nie mogliśmy pisać wcześniej i dopiero obecnie, po przeprowadzeniu wstępnego dochodzenia, możemy poinformować o istocie nadużyć i dokonanych, w związku z tem, aresztowaniach.

Nadużycia te polegały na fałszowaniu kwitów wystawianych z tytułu pobieranego podatku miejskiego od ładunków kolejowych, przychodzących do Sosnowca. Magistrat, jak wiadomo **pobiera podatek w wysokości 10% od sumy opłat za przewóz towarów koleją.** Poprzednio pieniądze należące się miastu z tytułu tych opłat inkasowała bezpośrednio kolej i wpłacała je następnie do kasy miejskiej. Od roku 1931 procedura ta została zmieniona i należności miejskie ściągać miał Magistrat.

Ściąganie opłat miejskich Magistrat powierzył firmie „Współpraca“, która wpłacała je następnie do kasy miejskiej, po potrąceniu swej prowizji. Z ramienia „Współpracy“ pieniądze inkasowała kasjerka Gorzeńska, córka ekspedytora kolejowego.

Wszechwładnym panem w ekspedycji towarowej P.K.P. w Sosnowcu był pomocnik kasjera ekspedycji **Konstanty Ciepliński,** który załatwiał wszelkie sprawy związane z regulowaniem opłat za przewóz towarów koleją. Nic mając nad sobą odpowiedniego nadzoru, Ciepliński **gospodarował jak u siebie w domu, popełniając liczne nadużycia** od dłuższego już czasu, na szkodę Magistratu.

Nadużycia te, jak wspominaliśmy wyżej, polegały **na fałszowaniu kwitów,** wystawianych z tytułu uiszczanych opłat podatku miejskiego. Do Sosnowca przychodziło wiele przesyłek wagonowych dla miejscowych Towarzystw przemysłowych i przedsiębiorstw handlowych oraz osób prywatnych.

W imieniu poważniejszych zakładów wszelkie formalności z przejęciem ładunków załatwiali delegowani w tym celu pracownicy tych firm, którzy jednocześnie uiszczali w ekspedycji wszelkie opłaty; przedsiębiorstwom mniejszym załatwiały te czynności przedsiębiorstwa przewozowe, które odbierały przesyłki kolejowe w ekspedycji i dostarczały je adresatowi.

Ciepliński **wszedł w porozumienie z pracownikami niektórych odbiorców, z woźnym „Współpracy“ Antonim Klechą oraz z współwłaścicielami przedsiębiorstwa przewozowego Moszkiem Borensztajnem i Jakóbem Wajstuchem.**

Dobrane to towarzystwo fałszowało kwity, wystawiane na rachunek opłat miejskich w ten sposób, że **Magistrat otrzymywał znikome sumy,** wynoszące w niektórych wypadkach zaledwie 1%, resztą zaś Ciepliński dzielił się ze swymi wspólnikami.

Ciepliński poza fałszowaniem kwitów wystawianych przez kasjerkę, wprowadzał ją również w błąd, podając jej inne dane, co do wysokości wagi ładunków, przychodzących do Sosnowca.

Na kwitach wystawianych z uiszczenia opłat miejskich figurowały częstokroć absurdalne wprost pozycje.

Oto bywały takie wypadki, że wyszczególniano jakoby dla poważnego zakładu przemysłowego, zatrudniającego kilkuset robotników, nadesłano przesyłkę drobnicową, kilkadziesiąt kilogramów cegły lub desek, gdy faktycznie nadchodziły przesyłki całowagonowe.

Na manipulacjach tych **Magistrat poniósł kolosalne straty,** które prawdopodobnie po bliższem obliczeniu wyniosą **paręset tysięcy złotych.** O rozmiarach nadużyć świadczy choćby fakt, że z wpłacanych w ciągu ostatnich dwóch lat przez fabrykę Hulczyńskiego z tytułu opłat miejskich **13800 zł., Magistrat otrzymał zaledwie 385 zł.** Resztą pieniędzy podzielił się Ciepliński z dwoma pracownikami zakładów Hulczyńskiego **Ignacym Wyszyńskim i Ignacym Staciwińskim,** którzy załatwiali formalności przewozowe w ekspedycji.

Na ślad nadużyć natrafiono niedawno, gdy Magistrat zwrócił się do jednej z firm warszawskich o przedstawienie sobie danych o opłatach od ładunków kolejowych. Po spostrzeżeniu śladu nadużyć zwrócono się do prokuratora, który polecił przeprowadzić dochodzenie w tej sprawie. Śledztwo to przeprowadzone przez wydział śledczy P. P. w Sosnowcu, dało sensacyjne wyniki.

W wyniku przeprowadzonego narazie dochodzenia zostali aresztowani i przekazani do dyspozycji władz sądowych: **Konstanty Ciepliński, Antoni Klecha** woźny **Tow. „Współpraca“, pracownicy** firmy **Hulczyńskiego: Ignacy Wyszyński i Ignacy Staciwiński,** pracownik firmy Dietel — **Józef Lis** oraz współwłaściciele przedsiębiorstwa przewozowego **Moszek Borensztajn i Jakób Wajnstuch.** Spodziewane są **dalsze aresztowania.** Prowadzone systematycznie dochodzenie dostarczy zapewne dalszych niemniej ciekawych szczegółów.

Pisząc o wspomnianych nadużyciach, nie można się powstrzymać z uwagą pod adresem władz zwierzchnich Cieplińskiego, który bezkarnie mógł popełniać nadużycia od szeregu lat. Nadzór ten musiał mocno szwankować, gdy Ciepliński nie przychodził częstokroć do biura po dwa tygodnie lub też przychodził do urzędowania pijany.

Nowość w podręcznikach szkolnych

Sport umysłowy.

Nowe, zreformowane podręczniki szkolne zawierają ciekawą nowość, mianowicie opracowane są jakby pod kątem sportowym, gdyż zadania i wypracowania są obliczane na... czas, t.j. wymaga się od ucznia, aby w ciągu określonej ilości minut rozwiązał daną grupę zadań. Jaką to będzie miało praktyczną wartość, trudno obecnie przesądzać, nazewnątrz wygląda to tak, jakby nie chodziło o to, czy uczeń dobrze zna przedmiot, lecz o to, aby jaknajszybciej rozwiązał zadanie, co ma cechy zawodów sportowych. O ile w sporcie fizycznym szybkość t.j. czas odgrywa najważniejszą rolę, po upływie roku będzie można ustalić, jaką wartość ma czas w sporcie umysłowym, czy w nauce.

W sferach nauczycielskich zdania co do wartości nowych podręczników szkolnych są podzielone, przyczem skutkiem braku praktycznych wyników, opinje wyrażane są w formie przypuszczeń.

JAK PRACUJE

zespół pracy w Dąbrowie?

Pod powyższym tytułem „Expres Zagłębia“ zamieścił notatkę, z której podajemy najważniejsze ustępy.

„Za przykładem Śląska zorganizowano w Dąbrowie zespół pracy, zajęty przy zakładaniu parku miejskiego. Do zespołu pracy, składającego się z 53 osób, należą członkowie świetlicy dla bezrobotnych i strzelcy.

Uczestnicy zespołu otrzymują 2 zł. 80 gr dziennie z czego 80 gr. jest potrącone tytułem zwrotu kosztów utrzymania, gdyż członkowie zespołu otrzymują śniadania, obiady i kolacje z kuchni komitetu pomocy bezrobotnym 1 zł. składany jest na książeczkę P.K.O. na nazwisko danego pracownika, wreszcie 1 zł. otrzymują uczestnicy w gotówce po potrąceniu świadczeń na rzecz kasy chorych pozostaje na rękę 90 gr. dziennie.

Utrzymanie za cenę 80 gr. powinno być lepsze, niż dotychczas, gdyby administracja włożyła więcej zapobiegliwości i dobrych chęci w zdobywaniu środków żywności po tańszych cenach (cukier, mięso, jarzyny itd.) Chleb jest w bardzo złym gatunku, gliniasty nadziewany nadzwyczajnemi dodatkami.

W niedzielę i dni słotne, kiedy praca ulega przerwie, uczestnicy nie otrzymują nic z kuchni, chodzą głodni.

Kierownictwo robót nie zawsze traktuje zespołowców taktownie i po ludzku, nieuzasadniony też jest zakaz przechodzenia z zespołu do innej roboty np. do przedsiębiorcy prowadzącego roboty miejskie, który daje trochę wyższą płacę dziennie.

Widocznie coś tam musi być niedobrze, jeżeli lejborgan sanacji wystąpił przeciwko administracji i kierownictwu robót na Zielonej, nazywając przytoczone uchybienia „drobnemi nieporozumieniami“.

Istotnie pomysł zespołów pracy jest wielkiem nieporozumieniem, kiedy bowiem innych bezrobotnych, wysyła się do Zagnańska, obwałowania Wisły i innych ciężkich prac, swoi ludzie, t. j. t. zw. członkowie świetlicy i strzelcy otrzymują stosunkowo najlżejszą pracę.

Jeszcze większe powstało nieporozumienie, gdy zespołowcy za otrzymanie pracy i troskliwą opiekę zaczęli się buntować, urządzając wiece i pochody ze śpiewem międzynarodówki, co wywołało w sferach sanacyjnych konsternację, gdyż nie przypuszczano, iż w „swoim“ zespole znajdzie się taki element.

Słowem, eksperyment tworzenia zespołów pracy nie udał się na terenie Dąbrowy i prawdopodobnie w roku przyszłym już nie będzie powtórzony.

Głodówka bezrobotnych

w podziemiach bieda-szybu.

Jak donosiliśmy w piątkowym numerze, czterej bezrobotni górnicy z Dębowej Góry: Supernak, Grabowski, Żarski i Balancik wydobywający węgiel z nielegalnego szybiku na terenach gw. hr. Renard na wiadomość o tem, że szybik ma być zasypany z polecenia władz opuścili się na dno szybu, głębokości około 20 metrów, oświadczając, że nie opuszczą go.

Wczoraj minął już szósty dzień, jak czterej bezrobotni okupują szybik i pomimo namów nie chcą go opuścić.

Onegdaj wieczorem zapowiedzieli oni głodówkę i w ciągu wczorajszego dnia nie przyjmowali pożywienia.

Przebywający w fatalnych warunkach higjenicznych i o głodzie bezrobotni narażeni są na niebezpieczeństwo. To też, spodziewać się należy, że odpowiednie czynniki zajmą się tą sprawą i zastosują odpowiednie środki, aby przerwać tę nie spotykaną dotychczas demonstrację bezrobotnych.

§ Z SALI SĄDOWEJ.

UKRADŁ, WYPIŁ I USNĄŁ.

Do komisarjatu P.P. w Sosnowcu zgłosił się Józef Cuglewski, właściciel restauracji przy ul. Piłsudskiego 38 w Sosnowcu i zameldował, że w nocy około godz. 12-ej nieznani sprawcy wybili szybę i zabrali z wystawy 14 butelek wódki. Do ujęcia złodziei przyczyniło się zeznanie, złożone przez 14-letniego chłopca, który oświadczył, że kiedy przechodził obok restauracji Cuglewskiego natknął się na dwóch kolegów: 14-letniego Czesława Kubika i 17-letniego Antoniego Noszczyka (Sosnowiec, Piłsudskiego 25), którzy zatrzymali go i wyjąwszy z wystawy butelkę wódki, jęli go nią częstować. W kilka minut potem nadszedł niejaki Zygmunt Kopka, który zobaczywszy wybitą szybę i... różowe humory chłopców, sięgnął po kilka butelek wódki i sunąwszy się w cień jął się nią raczyć tak obficie, że zwalił się nieprzytomny na ziemię. W takim stanie znalazł go kelner, który usłyszawszy podejrzane szmery, wybiegł na ulicę, lecz sprawcy zdołali już zbiec.

W dniu wczorajszym w Sądzie grodzkim odbyła się przeciwko „amatorom wódki“ rozprawa. W rezultacie sąd skazał Kopkę na miesiąc aresztu, pozostałych zaś oskarżonych z braku dowodów winy — uniewinnił. To, że nie siedzą zawdzięczają tylko „dobremu sercu“ kolegi, który na rozprawie cofnął swe zeznania, złożone poprzednio w komisarjacie, motywując to tem, że jeśli oskarżył kolegów, to tylko dlatego, że... bał się policji

I BĄDŹ TU DOBRYM...

Antoni Kożuch z Będzina, skazany niejednokrotnie za opór władzy, miał ostatnio paskudną sprawę w sądzie. Mianowicie oskarżono go o to, że... zabrał na szkodę Jana Michalskiego walizkę z ubraniem i bieliznę. Na rozprawie Kożuch tłomaczył się tak:

— Kiedyś zaczepił mnie Michalski i mówi „Pożycz mi bracie kilka złociszów, gdyż nie mam sobie zaco kupić butów“. Widząc, że jest boso, ulitowałem się nad nim, poszedłem do sklepu i kupiłem mu buty. Kiedy wyszliśmy ze sklepu, Michalski powiedział do mnie: za to, że jesteś taki dobry, masz weź to — dał mi... walizkę z ubraniem. W kilka dni potem Michalski przyprowadził do mnie jakiegoś jegomościa, którego nazwał swym bratem i pokazując na jego bose nogi prosił mnie, żebym mu kupił żółte pantofle. Cóż miałem robić? Było zimno, padał deszcz, więc poszedłem z nim do sklepu. A teraz Michalski oskarża mnie, że nie zwróciłem mu walizki A czy zwrócił mi pieniądze? Panie sędzia! Michalski to dobry numer. Trudni się szmuglem. Kiedy przekraczał granicę, złapali go, ale im uciekł.

Sąd nie dając wiary nieprawdopodobnym zeznaniom oskarżonego i powołując się na zeznania, złożone uprzednio przez poszkodowanego, skazał „dobroczyńce“ na miesiąc aresztu.

I bądź tu człowiekiem dobrym...

—o—

× **KONIEC KOMISJI DROŻYŹNIANEJ.** Wobec dalszego obniżania się cen płodów rolnych, oraz artykułów hodowlanych p. minister spraw wewnętrznych zawiesił aż do odwołania czynności komisji do oznaczania kosztów utrzymania. Kształtowanie się cen artykułów powszechnego użytku, pozostawione zostało całkowicie wolnej konkurencji.

× **FAŁSZYWE POGŁOSKI.** Rozeszła się pogłoska, jakoby Tow. francusko - włoskie, miało zredukować połowę załogi, a fabryka „Zieleniewski, Fitzner i Gamper“ w Dąbrowie, z braku zamówień miała ulec całkowitemu zamknięciu. Jak się okazuje, pogłoski te są całkowicie niezgodne z prawdą.

× **DROBNY POŻAR.** Onegdaj, o godz. 9.40 wiecz. na kolonji Łabędzka w Dąbrowie, w domu Betchera zapaliła się na strychu wpuszczona do komina belka. Wydobywający się dym zauważyli domownicy i ogień ugasili, a przybyła straż ogniowa belkę usunęła, aby uniknąć ponownego zapalenia się drzewa w kominie.

× **ARESZTOWANIE ZNANEGO KOMUNISTY.** Policja śląska aresztowała dwóch osobników pod zarzutem czynnej agitacji na rzecz komunizmu. Aresztowani zostali mieszkaniec Sosnowca, Rosjanin, **Mikołaj Bondarenko,** z zawodu modelarz i mieszkaniec Katowic - Zawodzia Rajmund Sedlaczek, robotnik. Jak ustaliły dochodzenia policyjne aresztowany Mikołaj Bondarenko jest funkcjonarjuszem komitetu centralnego komunistycznej partji, działającym na terenie województwa Śląskiego, a Rajmund Sedlaczek jest znany policji, jako ruchliwy działacz wśród młodzieży komunistycznej. Bondarenko znany jest również ze swej działalności komunistycznej na terenie Zagłębia Dąbr. W swoim czasie zasiadał on na ławie oskarżonych w głośnym procesie PPS. lewicy i skazany został na karę więzienia.

× **CHOROBY ZAKAŹNE.** W ub. tygodniu zanotowano na terenie Sosnowca następujące przypadki zachorowań na choroby zakaźne i inne: szkarlatyna 4, dyfetryt 1, róża 1, gruźlica 2, jaglica 2.

× **PRZEMYTNICTWO.** Onegdajszej nocy zatrzymany został w Czeladzi 25-letni Roman Wilk (Milowicka 27) przy którym znaleziono litr płynu „Maggi“, pochodzącego z przemytu. Wilka przekazano do dyspozycji władz celnych

Jacy lekarze
BĘDĄ MOGLI PRACOWAĆ W KASACH CHORYCH.

W myśl wytycznych, uzgodnionych między Naczelną Izbę lekarską, a Związkiem Kas chorych, dotyczących umów zbiorowych kasy z lekarzami, w Kasach chorych będą mogli wykonywać praktykę ci lekarze, którzy posiadają prawo na wykonywanie praktyki, posiadają obywatelstwo polskie, nieskazitelną przeszłość, świadectwo lekarza, wyznaczonego przez dyrekcję kasy, a stwierdzające dostateczny stan zdrowia, do wykonywania zawodu.

Lekarze specjaliści muszą mieć odpowiednie przygotowanie naukowe i zawodowe, dające rękojmię właściwego wykonywania poruczonych obowiązków.

Poza rokiem praktyki szpitalnej, przewidzianym ustawowo, lekarze specjaliści winni wykazać się pracą w danej specjalności w klinice, lub oddziale szpitalnym, a mianowicie: 1) chirurdzy, ortopedzi, urolodzy, anatomo - patolodzy — czteroletnią, 2) interniści, pedjatrzy, ginekolodzy i akuszerzy, neurolodzy i psychjatrzy, okuliści i oto-ryno-laryngolodzy — trzyletnią, 3) dermatolodzy i wenerolodzy, fizjoterapeuci, stomolodzy, radjolodzy, analitycy i inni dwuletnią.

—o—

Zatarg o płace
W FABRYCE „STREM“.

W związku z powstałym w fabryce chemicznej „Strem“ w Strzemieszycach zatargiem na tle obniżki płac odbędzie się w tym tygodniu jeszcze jedna konferencja przedstawicieli dyrekcji fabryki z delegatami robotników i, być może, uda się zatarg pomyślnie załatwić.

—o—

× **NIEPOROZUMIENIA.** Wśród zarządu niedawno powstałego w Dąbrowie Związku właścicieli domów i placów powstały tarcia i nieporozumienia, w następstwie czego ustąpił preezs zarządu inż. A. Nowicki. Obowiązki prezesa objął zastępczo p. A. Bednarczyk.

× **7-LETNI ICEK W RĘKACH ŁOBUZÓW.** Onegdaj na polach obok kostnicy szpitala Kasy chorych w Czeladzi dwaj nieznani dotychczas pasterze kóz dokonali strasznej masakry na 7-letnim Icku Kryclerze. Samotnie idący drogą chłopak zatrzymany został przez dwóch pasterzy, którzy, jak opowiada, położyli mu dłonie na dużym kamieniu, a mniejszym tłukli z całej siły po rękach. Rozpaczliwy krzyk chłopca spłoszył pasterzy, którzy zbiegli.. Ranny chłopiec odniósł b. poważne uszkodzenie ciała, jak twierdzi bowiem lekarz utworzył się niebezpieczny skrzep krwi, co grozi komplikacjami. Zawiadomiona o wypadku policja prowadzi w tej sprawie dochodzenie.

× **CO KOMU SKRADZIONO?** Z mieszkania Antoniego Łuczaka w Gołonogu skradziono 220 zł. gotówką oraz bieliznę i garderobę, wartości 450 zł.

Jakóbowi Rybnickiemu z Sosnowca (Pańska 34) skradziono garnitur, wartości 70 zł. oraz 20 zł. gotówką.

Nowoprzyjęta przez Chaskiela Zajdmana w Sosnowcu (Towarowa 5) służąca nieznanego nazwiska skradła swemu chlebodawcy zegarek oraz różne drobiazgi, poczem ulotniła się w niewiadomym kierunku.

KRONIKA ZAWIERCIA

× **OSOBISTE.** Inspektor pracy 24 obwodu inż. Pawłowski rozpoczyna z dniem jutrzejszym czterotygodniowy urlop wypoczynkowy. Podczas nieobecności insp. Pawłowskiego raz w tygodniu będzie dojeżdżał do Zawiercia inspektor pracy z Sosnowca.

× **LIKWIDACYJNE ZEBRANIE KOMITETU OBYWATELSKIEGO X TYGODNIA L.O.P.P.** w Zawierciu odbyło się w ub. czwartek w magistracie pod przewodnictwem kom. Fr. Langerta. Ze sprawozdania, złożonego przez skarbinka komitetu p. L. Świderskiego wynika że przychód w ciągu jubileuszowego tygodnia LOPP. wyniósł 3.198,13 zł., wydatki zaś 1361,26 zł., czysty dochód w sumie 1836,87 zł. przekazano komitetowi wojewódzkiemu LOPP. w Kielcach. Pod koniec zebrania prezes komitetu kom. Langert dziękował członkom komitetu za pracę położoną przy uświetnieniu uroczystości. Komitet tygodnia składa za naszem pośrednictwem podziękowanie najszerszym warstwom miejscowego społeczeństwa za wzięcie udziału w święcie i złożenie ofiar.

× **OMAL NIE WYPADEK.** Z chwilą przejazdu pociągów przez przejazd opuszczane są przez służbę kolejową zapory. Publiczność jednakże dość często pomimo zamknięcia przejazdu, omija szlaban i wchodzi na tory, gdzie nietrudno jest o wypadek. Wczoraj rano w podobnych okolicznościach omal nie wpadł pod koła wagonów 10-letni chłopiec. Pożądanem byłoby, aby publiczność we własnym interesie nie wchodziła na tory po opuszczeniu szlabanu.

× **NAJŚCIE NA OGRÓD.** Zarządca ogrodu fabryki Hulczyńskiego zawiadomił policję o wtargnięcie do ogrodu owocowego niejakiego Milejskiego i pobicie przez tegoż pilnującego ogrodu J. Barczyka. Policja prowadzi dochodzenie.

SPORT

ZAWODY KONNE W SOSNOWCU.

W dniu 10 bm. o godzinie 15, odbędą się na stadjonie Policyjnego K. S. w Sosnowcu (Aleja) pierwszy raz w Zagłębiu ciekawe i emocjonujące zawody konne Policji państwowej powiatu Będzińskiego. Udział w zawodach bierze 30 zawodników na 36 koniach

Program zawodów: 1) konkurs hippiczny, 2) konkurs hippiczny parami, 3) gymkhana, 4) turniej, 5) władanie białą bronią, 6) rozdanie nagród i defilada. W przerwach muzyka. Bilety do nabycia w kasach w dniu zawodów na stadjonie Policyjnego K. S. w Sosnowcu.

KRAKÓW — ZAGŁĘBIE DĄBROWSKIE

Dzisiaj o godz. 4 popoł. na stadjonie Policyjnego K. S. w Sosnowcu odbędą się ciekawe zawody piłkarskie klubów A-klasowych Zagłębia Dąbrowskiego i Krakowa. Gospodarzem zawodów jest Policyjny K. S.

WYŚCIGI MOTOCYKLOWE W SOSNOWCU.

Jak już zapowiadaliśmy dzisiaj na stadjonie Unji w Sosnowcu odbędą się doroczne ogólnopolskie jesienne wyścigi motocyklowe.

Dzisiejsze zawody zgromadzą elitę polskich motocyklistów z Baronem, Gembalą, Langerem, Krystą i innymi, toteż przebieg ich zapowiada się bardzo interesująco.

ŚLĄSK — ZAGŁĘBIE 4:1.

Wczoraj na stadjonie Pol. K. S. w Sosnowcu odbyło się interesujące spotkanie reprezentacyj zespołów robotniczych Śląska i Zagłębia Dąbr. Zwyciężył zasłużenie, górujący technicznie i lepszym startem do piłki zespół śląski w stosunku 4:1.

ŻYCIE GOSPODARCZE

Węgiel polski i niemiecki w Austrji.

W pierwszem półroczu r. b. Austrja przywiozła ogółem węgla kamiennego z zagranicy 1.15 milj. tonn, czyli o 23% mniej niż w tym samym czasie r. 1932. Przywóz z Niemiec wzrósł o 13%. Wzrost ten przypada wyłącznie na pierwszy kwartał r. b. Od kwietnia natomiast przywóz węgla z Niemiec zaczął się zmniejszać; w kwietniu r. b. przywieziono 30.1 tys. a w lipcu — już tylko 15 tys. tonn. W tych samych okresach przywóz węgla polskiego wynosił 55.0 i 86.8 tys tonn.

Innemi słowy podczas gdy dostawy węgla niemieckiego spadły okrągło o 50%, zdołała Polska wywóz swego węgla do Austrji powiększyć o ca 64%.

Przywóz węgla z poszczególnych okręgów węglowych przedstawiał się w lipcu r. b. w tonnach jak następuje (w nawiasach cyfry z kwietnia r b.): Zagłębie Ruhry 7.340 (20.718), niemiecki Górny Śląsk 7.679 (10.052), polski Górny Śląsk 72.810 (48.931), Zagłębie Dąbrowskie 14.023 (6.716).

O reformę świadectw przemysłowych.

Organizacje kupieckie i rzemieślnicze zajmowały się ostatnio projektem reformy świadectw przemysłowych który przedstawiony ma być ministerstwu skarbu. Sfery gospodarcze występują w związku z bliskim już terminem wykupu świadectw przemysłowych na rok 1934 o powiększenie liczby kategorji patentów. Proponowane jest wprowadzenie dodatkowych świadectw przemysłowych, które można byłoby wykupywać również nie na początku każdego półrocza, na pewien okres czasu, dla pewnej liczby robotników i rzemieślników. Kupiectwo domaga się również utrzymania ryczałtu podatku przemysłowego na dalsze lata i ustalenie jego wymiaru na podstawie lat 1931 1932 i 1933, które są bardziej miarodajne z powodu katastrofalnego spadku obrotów.

Kronika gospodarcza.

UCHYLENIE ULG CELNYCH NA IMPORT PAPIERU DO POLSKI. W dniu 4 b.m. wejdzie w życie rozporządzenie, uchylające moc obowiązującą rozporządzenia ministrów: skarbu, przemysłu i handlu oraz rolnictwa z dnia 21 czerwca 1932 r. o ulgach celnych na przywóz do Polski papieru pakowego, gazetowego i kancelaryjnego. Pozwolenia min. skarbu na zastosowanie ulgi celnej przy przywozie papieru pakowego, gazetowego i kancelaryjnego, wydane na podstawie rozporządzenia z dnia 21 czerwca 1932 r., zachowują ważność do dnia 30 września r.b. włącznie.

FABRYKI KOTONOWE STAJĄ W GRUDNIU. Unieruchomienie fabryk pończoszniczych w Łodzi, które miało nastąpić dla opanowania nadprodukcji w okresie do 9-go września — przeprowadzone zostało tylko częściowo. Około 35% fabryk mniejszych przeważnie jedno i dwuzespołowych nie zawiesiło pracy. Wobec tego zarząd związku fabryk kotonowych zażądał od tych przedsiębiorstw złożenia gwarancji, iż zostaną one unieruchomione najpóźniej do 1 grudnia r.b Wszystkie te fabryki złożyły weksle gwarancyjne z datą 1 grudnia z tem, że o ile do tego terminu nie zostaną unieruchomione na przeciąg 2 tygodni, weksle ich puszczone będą w obieg.

WZROST ZAPASÓW PRZĘDZY. Poraz pierwszy od dłuższego czasu zapasy przędzy bawełnianej na rynku łódzkim wykazują wzrost, przkraczając znacznie 1.700.000 kg. Pozostaje to w związku z poważnym spadkiem zapotrzebowania w okresie międzysezonowym i ogólną niepewną sytuacją.

GIEŁDA WARSZAWSKA 2 WRZEŚNIA.

Dewiza: Belgja 124.75, Gdańsk 173 80, Holandja 28.20 — 28.18, Nowy Jork 6.21, Paryż 35.03, Praga 26.51, Szwajcarja 172.70, Stokholm 146.00, Włochy 47.00.

Obroty mniej niż średnie, tendencja słaba zlwaszcza dla dewiz na Londyn i Nowy Jork. Banknoty dolarowe w obrotach pozagiełdowych: 6.20 — 6.21 Rubel złoty: 4.70 i trzy czwarte — 4.7½. Dolar złoty: 9.02 — 9.03. Gram czystego złota 5.9244. Dewiza na Berlin w obrotach międzybankowych 213.12.

Marki niemieckie (banknoty) w obrotach prywatnych 211.75 — 211.80. Funt sterlingów (banknoty) w obrotach prywatnych 28.20

Papiery procentowe: 3 proc pożyczka budowlana 38.25; 7% poż. stabilizacyjna 51.25 — 50.88 (w proc); 4% państw poż. premjowa dolarowa 47.00 — 46.75; 8% L. Z. Banku gosp. kraj. 94.00 (w proc.); 8% oblig. Banku kraj. 94.00 (w proc.); 7% L. Z. Banku gosp. kraj. 83.25; 7% oblig. Banku gosp. kraj. 83.25.

Akcje: Bank Polski 83.50.

W AMERYCE.

— Przecież ja chciałem widzieć sie z dyrektorem więzienia.

— Właśnie to on.

KRONIKA OLKUSZA

Zcrodnicze podpalenie
URZĘDU GMINNEGO W KROCZYCACH.

W nocy na 2 b.m. na strychu budynku gminy Kroczyce, wybuchł nagle pożar. Wydobywający się ogień z poddasza zauważyło przypadkowo przechodzących dwóch gospodarzy z Kroczyc. Po zaalarmowaniu, najbliżsi sąsiedzi urzędu gminnego rzucili się na pomoc i dzięki natychmiastowej i energicznej akcji ratowniczej, ogień ugaszono.

Przeprowadzone doraźne dochodzenie ujawniło, że ogień został podłożony rozmyślnie. W kierunku wykrycia sprawcy policja prowadzi energiczne dochodzenie.

Jak donosiliśmy niedawno, w związku z defraudacjami i nieporządkami w tej gminie, w swoim czasie zaaresztowano b. wójta, Surowca, a niedawno zwolniono sekretarza gminy i jego pomocnika.

—

Kina dźwiękowe w Olkuszu wyświetlają dzisiaj:

„Orzeł“ — W CIENIU KRZYŻA.
„Rosa“ — HALKA.

—

× **PRZENIESIENIE.** Sędzia sądu grodzkiego w Olkuszu, p. Awakumow, przeniesiony został na stanowisko sędziego okręgowego w Sosnowcu.

× **URLOP.** Komendant powiatowy pol. państw. komisarz Hain z dniem wczorajszym rozpoczął 4-tygodniowy urlop wypoczynkowy. Zastępstwo objął instruktor powiatowy przodownik Dulski.

× **KWESTA ULICZNA.** W dniu dzisiejszym P. C. K. urządza zbiórkę uliczną na organizowanie drużyn ratowniczych.

× **POŚWIĘCENIE SOKOLNI W OLKUSZU.** Dzisiaj Tow. gimn. „Sokół“ w Olkuszu poświęca własną siedzibę przy ul. Sławkowskiej. Program uroczystości następujący: 8.30 zbiórka w sokolni, 8.45 wymarsz do kościoła, godz. 9 uroczyste nabożeństwo, godz. 10 powitanie gości w świetlicy, ceremonjał poświęcenia, wpisywanie się do księgi pamiątkowej, wspólna fotografja. O godz. 4 popoł. na boisku w parku pod Czarną Górą zawody piłki nożnej pomiędzy miejscowemi drużynami „O.T.S.“ i „Sokołem“, wieczorem zabawa taneczna w świetlicy.

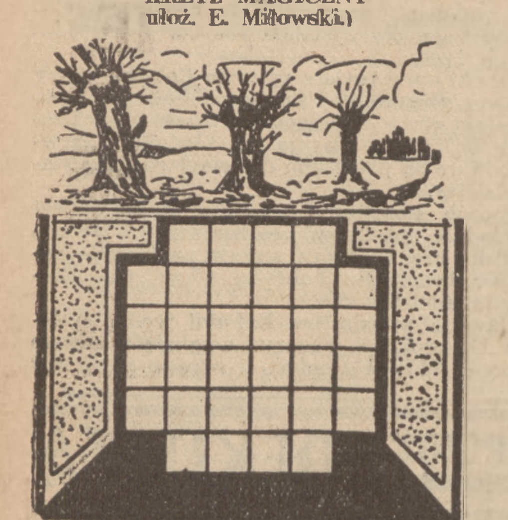
× **P. O. S. W STRAŻACH.** Okręgowy Związek straży pożarnych w Olkuszu wezwał wszystkich oficerów straży w pow. Olkuskim do odbycia prób o P.O.S. Terminy strzelań następujące: dzisiaj w Żarnowcu dla oficerów straży rejonu kidowsko - żarnowieckiego i w dniu 10 b.m. w Wolbromiu dla rejonu wolbromsko - jangrodzkiego; 24 b.m. w Pilicy dla rejonu pilicko - kidowsko - ogrodzienieckiego; 1 października w Skale dal rejonu skalsko - cianowicko - sułoszowskiego i 8 października w Bolesławiu dla rejonu olkusko - bolesławskiego.

× **KURSY.** Z dniem 7 b.m. rozpoczynają się 3-dniowe kursy przetworów owocowo - warzywnych w Glanowie, Wielmoży, Zagórowej, Szycach, Gieble, Dobrakowie, Wierzbicy, Koryczanach i Jeziorowicach. Prelegentkami na kursach będą panie instruktorki: Malarska z Kielc i Trebniówna z Olkusza.

× **KONCERT.** Towarzystwo śpiew. „Dźwięk“ (przy kościele) w Olkuszu, urządza w dniu dzisiejszym popoł. w ogrodzie miejskim przy ul. Mickiewicza koncert orkiestry papierni „Klucze“.

NA NIEDZIELĘ

KRZYŻ MAGICZNY
ułoż. E. Miłowski.

Należy wyszukać cztery wyrazy 6-literowe, poziomo i pionowo równobrzmiące, o następujących znaczeniach:
1) Dokument (dowód). 2) Rodzaj małpiątek. 3) Przełożony klasztoru obrz. wschodniego 4) Powóz.

SZARADA.

W przysłowiach jest mądrość narodu nielada,
Gdyż nie są dwa tylko liche, puste słowa....
Jedno z przysłów w sobie zawiera szarada, —
Więc czwarte ma chęci, zgadnie o czem mowa

Siedem — drugie, będzie wiedział jak żyć trzeba:
Bo kto pięć i szóste nad swój ósmy stale,
Temu zawsze zabraknie nietylko już chleba
Ale i przyjaciół.... Stąd bieda, łzy, żale!

Pierwszy jest obyczaj u nas już odwieczny,
Że żyjem nad ósmy.... Skutki tego — krachy!
Puszczamy się w trzeci, chociaż niekonieczny
Stawiamy rządowe, luksusowe gmachy.

Aż szóste i pięć się od nich już w Warszawie
Choć nędza siedem niemi góruje i świeci!
Wnętrza gmachów zato w marmurów oprawie..
Pierwszy i niedobry drugie pląs i trzeci!

Pocóż nam luksusy, gdy kraj biedny, młody?
Gdyśmy goli wszyscy jak... „tureccy święci"
I gdy czas dziś pierwszy?... Komuż te wygody?...
Czyż trzeci tej nędzy niedość nami kręci?...

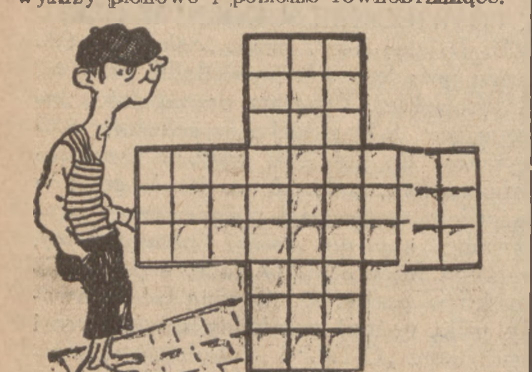
METAGRAM.

M — to widziadło ducha,
P — w kuchni z garów bucha,
K — ponosisz za winy,
S — to imię dziewczyny,
N — to pomost do spania,
T — waga pakowania.
W — to słowo rozkazu,
Z — port, zgadniesz odrazu.

Należy kolejno zmieniać początkową literę pewnego wyrazu.

KRZYŻ MAGICZNY.
(Ułożył D. Waldman).

Z liter: a a a a a a a a b b e e e e k k k k k k k k l m m n n n o o o o o s s t t t t t t t y y y y — złożyć należy w figurze trzy wyrazy pionowo i poziomo równobrzmiące.

Znaczenie wyrazów: 1) Przedpłata. 2) Zbiór urywków. 3) Sztuka upiększania ciała.

SZARADY KRAJOZNAWCZE.
(Ułożył: „Awos" z Dąbrowy Górniczej).

1) Pierwsza będzie tu przysłówek;
Druga + druga jest do główek;
Całość: Jest portowe miasto...
Zgadnij mężu i niewiasto...
2) Raz to ukrop teraz będzie;
Trzy + dwa w zaimkach jest rzędzie;
Całość: Polska jest stolica...
Zgadnie ją też białolica...
3) Pierwsza jest odmiana lodu;
Drugą w środku ma podkówka;
Całość: Miasto — w rzędzie grodów
I skończona łamigłówka...

ZA NAJLEPSZE ROZWIĄZANIE 4 NAGRODY KSIĄŻKOWE.

Rozwiązanie nadsyłać do Administracji „K. Z." z dopiskiem na kopercie „Łamigłówka". Termin do czwartku dnia 7 b.m.

ROZWIĄZANIE.

łamigłówek z dnia 27 sierpnia r. b.
1) Schody magiczne: Wyrazy: 1) Gram. 2) Ryga. 3) Agat. 4) Materac. 5) Rysa. 6) Ason. 7) Canossa. 8) Skud. 9) Suma. 10) Adam
2) Zagadka: „Sto".
3) Szarada: „Kanikuła".
4) Figliki: 1) Prokurator. 2) Majster. 3) Sosnowiec. 4) Uwaga. 5) Słońce. 6) Gramatyka 7) Gdynia.

Nagrody otrzymali pp.:

1) C. Omielski z Krakowa, 2) Gustaw J.-ki z Sosnowca, Halina Lipowska z Dąbrowy i F. Jabłonowski z Zawiercia.

Swiat ulegnie zatopieniu czy zamrożeniu?

Uczeni nietylko zajmują się badaniem przeszłości naszej kuli, ale starają się przepowiedzieć dalszą jej przyszłość. Zdania ich są podzielone: jedni twierdzą, że ulegniemy zatopieniu przez nowy potop, inni, że ulegniemy zamrożeniu, wreszcie są i tacy, którzy dowodzą, że planeta nasza ulegnie rozbiciu, zetknąwszy się z jakąś inną planetą.

Na ostatniem kongresie geologów w Waszyngtonie profesor A. W. Squaran wygłosił referat, w którym zaznajomił słuchaczy z możliwością katastrofy nowego potopu światowego. Około 500 miljonów lat temu, gdy życie organiczne powstawało dopiero na ziemi — mówił — poziom wód w oceanach to się podnosił, to opadał. Zjawisko to jest znane w geologji pod nazwą pulsacji. Przyczyny pulsacji nie są dotąd dokładnie znane, ale istnieje hipoteza, że są one wynikiem sił radjoaktywnych zawartych we wnętrzu ziemi. Siły te wywołują dużą ciepłotę ziemi, która zwiększa objętość wód oceanicznych. Oceany skutkiem tego występują z brzegów i zatapiają lądy. Takich potopów ziemia przeżyła już kilka. Tylko jeden z nich zachował się w pamięci ludzkiej, a mianowicie ten, który opisany jest w Biblji.

Natomiast pewien geolog szwedzki M. Gunnar Erdtmann przepowiada powrót okresu lodowcowego na naszą ziemię. Przypuszczenie swe opiera na zjawisku zanikania drzew lubiących klimat cieplejszy. Badając lasy Skandynawji i Wielkiej Brytanji stwierdził, że drzewa o liściach wątłych nie znoszących zimniejszego klimatu ulegają od dłuższego czasu wymarciu. To zjawisko wskazuje — według wspomnianego geologa — na okres lodowcowy, który nawiedzi naszą ziemię za 12.000 lat.

Do tego czasu nie ulegniemy jeszcze zamrożeniu...

Ostatni żaglowiec wojenny.

ANGLICY POSTANOWILI ROZEBRAĆ STARĄ FREGATĘ „ARETHUSA".

W tych dniach przyholowano z Greenhithe przy ujściu Tamizy, do zakładów rozbiórki starych okrętów w Woolwich fregatę „Arethusa", ostatni żaglowy okręt angielskiej marynarki wojennej, całkowicie zbudowany z drzewa, który, pomimo to, brał jeszcze udział w akcji bojowej.

Melancholijny widok—piszą dzienniki londyńskie — przedstawia ta sędziwa, słynna niegdyś weteranka ciągniona na linie w górę rzeki, do zakładów, w których czeka ją żałosny koniec.

„Arethusa" była spuszczona na wodę jako fregata o 50 działach, w 1849 r. i w przeciągu następnych 25 lat pozostawała w służbie czynnej, biorąc między innemi, udział w bombardowaniu Odesy i Sebastopola.

Po wycofaniu jej ze służby czynnej, stała się pomieszczeniem szkoły angielskiej marynarki handlowej, a gdy wreszcie zbudowano dla tej szkoły gmach nowoczesny, nie pozostawało nic innego, jak rozebrać starą fregatę.

Obecnie jedyną słynną pamiątką z czasów „ścian drewnianych, broniących Anglji", jest utrzymywana pieczołowicie w stanie pierwotnym fregata „Victory", na której w 1805 r. zginął admirał Nelson podczas bitwy morskiej pod Trafalgarem.

Z CAŁEJ POLSKI

ZJAZD PROKURATORÓW.

W przyszłym miesiącu zwołany będzie do Warszawy zjazd prokuratorów stołecznego okręgu apelacyjnego. Zjazd poświęcony będzie omówieniu spornych przepisów proceduralnych, nastręczających trudności w praktyce sądowej.

ARESZTOWANIA WŚRÓD LUDOWCÓW.

Na terenie powiatu stopnickiego (woj kieleckie), dokonano w dniach ostatnich licznych aresztowań wśród członków Stronnictwa Ludowego. Aresztowania te przeprowadzono w związku z zapowiedzianą na dzień 3-ci września uroczystością wręczenia sztandarów miejscowym kołom Stronnictwa Ludowego. Liczba aresztowanych wynosi około 60-ciu osób.

CUDOWNE OCALENIE LOTNIKÓW.

Onegdaj lecąca na raid poznański awionetka cywilna zamierzała lądować na lotnisku Kuczelin w Częstochowie, jednak mimo, iż lotnisko posiada wszelkie warunki dogodnego lądowania, zawadziła o krzaki, rosnące koło lotniska, wskutek czego koła zostały strzaskane i skrzydło nadwyrężone, zaś konstruktor Morrisson i pilot Talarczyk doprawdy cudem wyszli z wypadku bez szwanku. Lotnicy natychmiast po wyskoczeniu z aparatu uklękli i zwróceni twarzą do Jasnej Góry, serdecznie dziękowali Bogu za cudowne ocalenie. Kiedy dokoła lotników zgromadziła się ludność okoliczna, sądząc, że wypadkowi uległ jeden z aparatów wojskowych, które odbywały ostatnio w Częstochowie ćwiczenia, lotnicy opowiedzieli o swem cudownem ocaleniu, podkreślając, iż zawdzięczają je opiece Matki Boskiej Jasnogórskiej.

ZAMORDOWANIE PROBOSZCZA W RYCZOWIE.

W nocy z czwartku na piątek w Ryczowie pod Wadowicami, bandyci dokonali napadu na plebanję i śmiertelnie zranili proboszcza ks. Maika. Około godz. 3 po północy na plebanję wdarło się trzech bandytów uzbrojonych w rewolwery. Bandyci zażądali od ks. Maika pieniędzy a gdy ten zaczął wzywać pomocy, postrzelili go ciężko w brzuch. Zbudzony krzykiem i strzałami nadbiegł służący księdza. Jeden z bandytów zranił śpieszącego z pomocą służącego kulą rewolwerową w rękę. Bandyci zrabowali około 600 zł. i zbiegli. Ks Maika przewieziono do szpitala św. Łazarza w Krakowie na oddział chirurgiczny, gdzie natychmiast przeprowadzono operację. Operacja okazała się daremna i ks. Maik zmarł po kilku godzinach, gdyż kule podziurawiły na znacznej przestrzeni jelita, powodując znaczny wylew krwawy. Zbrodnia wywołała wstrząsające wrażenie, tak w Ryczowie, jak i okolicy .

ARESZTOWANIE SZANTAŻYSTY.

Kraków również ma swoich szantażystów, podszywających się pod firmę dziennikarzy. Są to „ wydawcy" rewolwerowych perjodyków „Wolnego Słowa" i „Głosu Publicznego". Wydawcę „Wolnego Słowa" Laksbergera osadzono już swego czasu za szantaże w więzieniu, obecnie przyszła kolej na szantażystę z „Głosu Publicznego" Łobodę. Łobodę aresztowała policja onegdaj rano. Ma on za sobą kilka wyroków, skazujących za oszczerstwa i wymuszenia, obecnie będzie oskarżony o dalsze różne występki.

O CZEM WSZYSCY WIEDZIEC POWINNI:

że... firma

NATAN ABRAMCZYK
SOSNOWIEC
SKŁAD GALANTERJI
MODRZEJOWSKA 23 TELEFON 4-53

zaopatrzyła swój skład **na sezon jesienno-zimowy** w wielki wybór najmodniejszych trykotaży: swetry, pulowery, kamizelki damskie, męskie oraz dziecinne, pyjamy, bieliznę męską i damską. Pończochy, rękawiczki, torebki etc.

Ceny niskie i stałe. **Obsługa solidna.**

ISTNIEJĄCE OD 1915 ROKU 5442

KURSY HANDLOWE

ZAPRZYSIĘZONEGO BUCHALTERA-RZECZOZNAWCY I AUTORA NOWYCH METOD KSIĘGOWOŚCI

Fr. Sikorskiego

przyjmują zapisy kandydatów(tek) codziennie od 4 do 6 godz. wiecz. **w DĄBROWIE GÓRN. ul. Wł. Reymonta 18, w SOSNOWCU w sklepie tytoniowym W-nych Leskiego i Musiałowicza ulica Piłsudskiego Nr. 18.**

OPŁATA MINIMALNA. PROGRAM NAUK NA MIEJSCU.

PRZEPROWADZKI

ZAŁATWIA 5011

PRZEDSIĘBIORSTWO PRZEWOZOWE **„WYGODA"**
Sosnowiec, Piłsudskiego 48, telefon 10-14.

Nareszcie znikł mój **odcisk zestarzały, gdyż Lebewohl to środek niebywały.**

Żądać we wszystkich aptekach i składach apt.

wyraźnie

LEBEWOHL

Wyrób krajowy. 2182

PRECZ Z NASZYMI WROGAMI! 2182

Karaluchy, prusaki i t.p. robactwa — to szerzyciele zarazy i różnych chorób zakaźnych. **Należy je doszczętnie wytępić** tylko przy pomocy niezawodnego i radykalnego środka, jakim jest — —

FLURIN

Żądać we wszystkich aptekach i składach aptecznych.

Koszule męskie, gotowe i na zamówienia najkorzystniej kupować w fabrycznym sklepie

„TATRA"

5681 **ul. Piłsudskiego 18.**

3-kl. Średnia Szkoła Handlowa

z prawami szkół państwowych

I Jednoroczna Szkoła Przysposobienia Kupieckiego

MARJI BOJARSKIEJ

W BĘDZINIE, KOŁŁĄTAJA 45 — TEL. 5-47

ZAPISY TRWAJĄ

Do szkoły jednorocznej oraz kl. I handlowej przyjmuje się bez egzaminu uczennice ze świadectwami ukończenia 7 klas szkoły powszechnej lub 3 klas gimnazjum. Do kl. II i III — ze świadectwami szkół równorzędnych. Dla uczennic niezamożnych i dzieci pracowników państwowych — zniżki w opłatach.

Kancelarja czynna w godz. od 9 do 13. 5690

6-kl. Prywatna Koedukacyjna Szkoła Powszechna i Przedszkole

ZOFJI FILIPCZYŃSKIEJ

PRZY UL. WIEJSKIEJ NR. 8

zapisy do pierwszych 4-ch oddziałów i przedszkola przyjmuje się codziennie od godziny 15-18. Do przedszkola przyjmuje się dzieci od lat 3-ch.

FRANCUSKI **RYTMIKA**

CENY PRZYSTĘPNE.

5415

---

6 klasowa prywatna szkoła powszechna

im. H. Rzadkiewiczowej

w SOSNOWCU, Dęblińska Nr. 1 — tel. 4-65

prowadzona przy Gimnazjum Żeńskiem tegoż imienia ogłasza wolne miejsca we wszystkich klasach. Dzieci ze szkół powszechnych przyjmuje się bez egzaminu. Do I klasy wymagany wiek 6—7 lat. 5677

OPŁATA W I KLASIE WYNOSI ZŁ. 10.

Coś niebywałego! Ceny okazyjne!

Bielizna męska, damska i dziecinna.
Swetry „ „ „
Pończochy, skarpetki, rękawiczki
Bielizna trykotowa, bawełniana Jegerowska
oraz drobna galanterja do nabycia w F-mie

„RENOMA" Sosnowiec,

Modrzejowska 20. (Bazar Centralny)

Ceny nadzwyczaj niskie! Codziennie nowości!
Obsługa solidna!

Zwiedzanie F-my „RENOMA" do kupna nie obowiązuje.
TEL. 12-19. 5533

Zakład artystyczno-rzeźbiarski i kamieniarski

JANA ZAGÓRSKIEGO,

SOSNOWIEC, UL. ALEJA 8, TEL. 12-48.

WYKONYWA:

pomniki, grobowce, i wszelkie roboty budowlane z piaskowca, marmuru i granitu oraz sztucznych kamieni, roboty betonowe i mozajkowe t. j. schody, słupy ogrodzeniowe, dreny studzienne, płyty trotuarowe, postumenty z krzyżami żelaznemi i t. p.

2476 **Wykonanie solidne i dogodne warunki płatności**

„B. I. C."

BAZAR JEDNOLITYCH CEN

SOSNOWIEC, UL. MODRZEJOWSKA 22 TEL. 14-61

Otwarcie sezonu jesiennego!

Bogaty wybór wszelkich towarów do różnorakiego użytku.
Jedyne źródło tanich zakupów w Zagłębiu.
Codzienny napływ nowości!
Zwiedzanie do kupna nie obowiązuje.

5693

KINO „Zagłębie" dawniej **Kino-Teatr „Udziałowy"**

Dziś! Pierwszy obraz sezonu

„F 13"

Wspaniały dramat w-g powieści **RENE CHAMBE'A**
w roli tytułowej: **GINA MANES i GASTON MODOT**
Nadprogram: **NAJNOWSZE TYGODNIKI**
Ceny biletów od 25 groszy.

Dźwiękowe Kino „Palace" w Sosnowcu ul. Warszawska 2.

DZIŚ!

JAN KIEPURA

w filmie

„PIEŚŃ NOCY"

Nadprogram: **„CZŁOWIEK, KTÓRY MILCZAŁ"**
Bilety po 25 gr. sprzedawane są w dnie powszednie do godz. 6.30 w niedzielę i święta do godz. 5-ej

---

KINO „EDEN" Sosnowiec, Dęblińska 4 tel. 10-95.

Od dnia 30 sierpnia r. b.
Rewelacyjne arcydzieło **ERNESTA LUBITSCHA** p. t.

„Gdybym miał miljon"

w rolach gł.: **Gary Cooper i Charles Laughton i Georg Raft.**
Film który ubawi nas i wzruszy do łez.
Nadprogram: TYGODNIK „PARAMOUNTU"

DROBNE OGŁOSZENIA

UZDROWISKA.

MUSZYNA
98 złotych 14 dniowy 143 złotych 21-dniowy pobyt w pierwszorzędnym pensjonacie — „Hanka" z utrzymaniem, poradą lekarską, kąpielami mineralnemi lub borowinowemi i taksą kuracyjną. 5504

ZAKOPANE JASZCZÓRÓWKA
willa „Tatrzańska" na wrzesień poleca pokoje z całkowitem utrzymaniem od 5 zł.

POSADY i PRACE

POTRZEBNA
biuralistka obznajmiona z buchalterją. Sosnowiec, ul. Warszawska 10. Magazyn Obuwia. 5683

POTRZEBNY
korepetytor w zakresie kursu mierniczego politechniki. Zgłoszenia: Biuro Ogłoszeń Hławski Sosnowiec, sub „Egzamin". 5680

ZAMIENIĘ
posadę nauczycielską w siedmioklasowej szkole powszechnej w pow. Będzińskim, oddalonej o 5 kilometrów od miasta, na podobną w Będzinie, Sosnowcu, Dąbrowie Górniczej, Gołonogu, Zagórzu lub Ząbkowicach. Na koszta przeniesienia dam złotych 600 (sześćset). Zgłoszenia: „Kurjer Zachodni" — Dąbrowa Górnicza — „Przeniesienie". 5623

NAUKA I WYCHOW

FORTEPIANOWEJ
gry — teorji metodą Paderewskiego, program konserwatorjum — udziela rutynowany pianista (świadectwa Państw. Konserwatorjum) Telefon 5-35. — Specjalna nauka dzieci. 5445

UCZENICA
Michałowskiego udziela lekcji muzyki na warunkach przystępnych. Staszica 29, I piętro. Zgłoszenia od 14 — 17. 5304

SZKOŁA HANDLOWA MĘSKA
4-letnia, średnia, zawodowa, z prawami szkół państwowych T. Płockiego w Sosnowcu, Targowa 12, tel. 2-84 przyjmuje uczniów do klasy I handlowej ze świadectwem ukończenia 7 klas szkoły powszechnej lub 3 klas gimnazjum. Opłata 40 zł. miesięcznie. Urzędnicy państwowi 20 zł. 5292

LEKCJI angielskiego udzielam od 7 — 9 wieczorem ul. Jagiellońska 3, m. 44. 5631

MAGISTER
filozofji z praktyką gimnazjalną udziela niemieckiego w zakresie szkolnym i wyższym. Zgłoszenia telefoniczne 5-38. 5649

KURSY KROJU
szycia, modelowania — J. Zaborowskiej zatwierdzone przez Ministerstwo Oświaty. — Krój najnowszy Akademji Paryskiej. Kończącym świadectwa prawne. Sosnowiec — Piłsudskiego 18. 5497

MUZYKI
(fortepian) udziela rutynowana nauczycielka była uczenica prof. Różyckiego, Strobla i Michałowskiego. Wiadomość mieszkania dr. Zahorskiego. Sosnowiec, ul. 3-go Maja 17 Tel. 3-90. 5645

SZKOŁA KROJU
szycia i modelowania Stypułkowskiej w Sosnowcu, Piłsudskiego 46 — przyjmuje zapisy Po ukończeniu świadectwa prawne. Dla biednych ulgi. Opłata ratami. 5678

UCZENICA
prof. Brzezińskiego z Warszawy i prof. Botero z Medjolanu udziela lekcji śpiewu. Zgłoszenia Sosnowiec — telefon 9-44. 5071

LEKCJI GRY
skrzypcowej pojedyńczo i w kompletach udziela Edmund Sieja Sosnowiec, Zielona 14. Ceny przystępne. — Nauczam w domu pobierającego lekcje. 5670

DYRYGENT DYPLOMOWANY
z praktyką przyjmie kierownictwo w zespole wokalnym lub wokalno-instrum. od zaraz. Zawiercie, ul. Sawickiega 5, Stanisław Potempski. 5616

LEKCJE
języka francuskiego dla dzieci i starszych, zbiorowe i pojedyncze Wpłaty niskie. Sosnowiec, ul. Będzińska 37, m. 5 — tel. 7-44. 5620

KUPNO i SPRZEDAŻ

KASA OGNIOTRWAŁA
w dobrym stanie do sprzedania. Wiadomość: Księgarnia Adolf Zmigroda, Będzin, Kołłątaja 30. Tel. 23. 5356

FOTOGRAFICZNY
apart kupię gotówką Oferty „Kurjer Zachodni", Będzin — „Okazja".

DOM
z ogrodem ładny sprzedam tanio. Sosnowiec, Staropogońska 17 — wskaże Trela. 5628

Z POWODU
wyjazdu do sprzedania komplet pokój damski, również stoliki do bridża i tremo. Sosnowiec, Robotnicza nr. 1 — Chmielewski. 5554

MOTOCYKL „MATCHLES"
kazyjnie do sprzedania. Wiadomość: Będzin, Okrzei 82. Szafraniec. 5624

POSEZONOWA
wyprzedaż po tanich cenach pasów i gorsetów i staniczków. „Rozalja", Sosnowiec, Dęblińska 11. 5652

CHŁODNICE
błotniki nowe, używane wszelkich systemów sprzedam. Sosnowiec, Sienkiewicza 1a. 5653

TAPCZAN
dwa fotele klubowe — bardzo tanio sprzedam Zakład Tapicerski — Sosnowiec, 3-go Maja Nr. 14. 5666

POKÓJ
w śródmieściu Sosnowca na parterze do wynajęcia dla Pani(a) od zaraz. — Wiadomość Telefon 6-04. 5489

MAGIEL
w dobrym stanie do sprzedania. Sosnowiec, Aleja 12. 5665

SPRZEDAM DOM
murowany 5 ubikacyj, ogród. Dąbrowa Górnicza, Robotnicza 3. 5619

MAGIEL
mały do domowego użytku, oraz stół rozsuwany na 12 osób okazyjnie do sprzedania. Wiadomość: Administracja K. Z. 5664

OKAZJA!
Do sprzedania dom, plac, jadłodajnia w Halach Rozwoju i książeczka Banku Zagłębia. Sosnowiec, Legionów 27. Kopik. 5662

PLACE
75 prętowe na kolonji Sikorka sprzedam po 400 zł Wiadomość: Guzik, Sikorka, obok Ząbkowic.

Z POWODU
wyjazdu jest do sprzedania okazyjnie część gospodarki na Podzieniu w gminie Poręba koło Zawiercia, składająca się z mórg 3, prętów 86 z mieszkaniem i budynkami nadającej się dla ogrodnika i pszczelarza, ziemia i łąka tuż przy za budowaniu, wyborowa woda studzienna, miejscowość lesista, zdrowa dojść można z Zawiercia przez Marciszew. — O przybyciu wpierw zawiadomić, którego dnia przez pocztę Poręba k. Zawiercia. — Wincenty Koźmiński. 5528

SKŁAD APTECZNY
w Zagłębiu Dąbrowskiem dobrze prosperujący z powodu wyjazdu za gotówkę tanio do nabycia. Wiadomość w Administracji „Kurjera Zachodniego" pod „Apteczny" 5641

POWÓZ
jednokonny na gumach w dobrym stanie, kupię. Wiadomość: „Kurjer Zachodni" Dąbrowa. 5440

MASZYNĘ
damską gabinetową i maszynę słupkową Singera sprzedam. Wiadomość u dozorcy. — Sienkiewicza 6, Sosnowiec. 5656

SKRZYPCE
zł. 10, futerał zł. 6.50, smyczek zł. 2, mandolina zł. 10, gitara zł. 17 poleca Jakubiński — zegarmistrz Modrzejowska 45, Sosnowiec. 5659

Farbiarnia i Pralnia Chemiczna „ZNICZ"
Jerzy Niczewski i S-ka
SOSNOWIEC, ul. Kołłątaja Nr. 3.
A jednak „Znicz" robi najlepiej i najtaniej. —

LOKALE

POKÓJ
w śródmieściu Sosnowca z używalnością telefonu na biuro do wynajęcia od zaraz. Wiadomość: Telefon 6-04. 5490

DLA EMERYTA
lub niezależnych ładne mieszkanie 2, 3 lub 4 pokoje blisko Zagłębia. Okolica zdrowa — tuż przy stacji, duży ogród — miasteczko. Wiadomość: Dąbrowa, „Kurjer Zachodni". 5626

POSZUKUJĘ
4 wzgl. 3-pokojowego mieszkania z wszelkim komfortem w śródmieściu. Pod „Obszerne". 5622

5-POKOJOWE
komfortowe mieszkanie śródmieście zaraz wynajmę. Wiadomość dozorca — Teatralna Nr. 1. 5675

OD 15 WRZEŚNIA
do wynajęcia pokój i kuchnia Sosnowiec — Rybna Nr. 5. 5646

DWA POKOIKI,
może być telefon, do wynajęcia zaraz Dekerta 24. 5679

FRANCUSKA
rutynowana nauczycielka szuka pokoju w centrum Sosnowca. — Adres „Kurjer Zachodni" dla R. F. 5640

SKLEP
z urządzeniem do wynajęcia Sosnowiec, Piłsudskiego 55 u gospodarza. 5650

MIESZKANIA:
2 pokoje i pokój z kuchnią — wygody tylko dla inteligencji. Prosta 12. 5637

4-ROPOKOJOWY
lokal z wygodami komfort do wynajęcia. — Prosta 12. 5636

POKÓJ
przy samotnej rodzinie od zaraz wolny. — Sienkiewicza 6-7 — wanna do sprzedania. 5446

1 — 2 POKOJE
umeblowane zaraz do wynajęcia, może być dla adwokata, lub lekarza. Wiadomość w Administracji. 5663

3 POKOJE
kuchnię w śródmieściu Będzina zaraz do wynajęcia, lub każdy pokój z osobnem wejściem używalność telefonu. Zaraz tanio do wynajęcia. Wiadomość w Administracji w Będzinie. 5692

Radjo -- Elektros
Sosnowiec
Modrzejowska 26. Tel. 14-24.
W podwórzu
(dom Tobjasza).
Najtaniej. — Największy wybór.
Materjały radjowe i elektryczne
Żarówki. 5527

ZGUBIONE DOKUMENTY
3 grosze za 1 wyraz

KSIĄŻKĘ
wojskową — wydaną przez P. K. U. Wadowice zgubił Jan Gaj. 5521

ROZNE

DNIA 15.VIII b. r.
skradziono z mieszkania przy ul. Nowej Nr. 10 kopję wyroku wydanego przez rejenta w Kalinie Dużej na imię Jadwigi Gołej — dot. podziału majątku na sumę 255 r.b., którą niniejszem unieważniam Jadwiga z Gołych Dziurba. 5676

WAPNO

budowlane, grube, wysokoprocentowe polecają: Wapienniki „BRYNICA" Czeladź, ul. Milowicka, telefon 20. 4763

LECZNICA
chorób wenerycznych i skórnych. Sosnowiec Sienkiewicza 17 a. — Wizyta 5 zł. 5225

ZGINĄ WEKSEL
na zł. 300 wydany przez Aleksego Kwijasa, żyrowany przez Jana Karcza i Romana Włoszczka. — Takowy unieważnia się. 5639

ZGUBIONO
na kolei Sosnowiec — Dąbrowa pakunek z ubrankami 2 dziewczynek 6-cio i 10-cio letniej 2 sukienki szafirowe wełniane, mniejsza i większa, 2 sukienki chłopki niebieskie, 1 sukienka marynarska (biała) i inne drobiazgi garderoby. Proszę znalazcę zwrócić: Sosnowiec, — Szczodra 5 m. 2 za wynagrodzeniem. 5657

ZAKŁAD
tapicerski Bolesława Ratajskiego, Sosnowiec Nowa 14 poleca tapczany nowoczesne, fotele kanadyjskie, — meble klubowe, otomany, materace i t. p. — po cenach konkurencyjnych. Warunki płatności bardzo dogodne 5244

WYTWÓRNIA
trykotaży Aleja 1 — prócz nowych wyrobów uskutecznia przeróbki, reperacje. 5654

KRAWCOWA
szyje w domach prywatnych lub u siebie robotę wykonywa według najnowszych żurnali tanio. Konrada 7 — 7. 5668

DŁUŻNIKOM
Banku Zagłębia w Sosnowcu bardzo korzystnie spłacam długi. — Sosnowiec, Grabowa 3 m. 9. 5638

KSIĘGARNIA
Adolfa Zmigroda
Będzin, Kołłątaja 30. Tel. 23 poleca na sezon szkolny wszelkie podręczniki dla szkół powszechnych i średnich materjały piśmienne. Książki pedagogiczne w wielkim wyborze. — Ceny najniższe. 5350

„KSIĄŻNICA ZAGŁĘBIA"
Dąbrowa Górn. Telef. 204. Sobieskiego 17 — poleca na sezon szkolny wszelkie podręczniki szkolne przy stosowane do nowych programów dla wszystkich szkół powszechnych, gimnazjów i zawodowych. Wszelkie materjały piśmienne i rysunkowe dla szkół i biur w wielkim wyborze. 5293

ZDOLNA
krawcowa przyjmie szycie bielizny w domach prywatnych po cenie niskiej może być na wyjazd. Wiadomość „Kurjer Zachodni". 5630

Drukarnia Introligatornia
oraz skład materjałów piśmiennych i rysunkowych
„ST. ŚWIĘCKI"
Dąbrowa, Sobieskiego 19 I-sze piętro — zawiadamia, że na obecny sezon szkolny zaopatrzyła swój skład w wielki wybór brulionów, zeszytów, cyrkli, ołówków oraz wszelkiego rodzaju przyborów szkolnych po cenach b. niskich. 5357

FOTOGRAFJE
do legitymacyj szkolnych wykonuje szybko i dobrze FOTO-LAZAR, Sosnowiec, — Piłsudskiego 14.

TAPCZANY
otomany, materace, kozetki, meble klubowe, można nabyć w Zakładzie Tapicerskim J. Malinowskiego ul. Mościckiego 15. Również przyjmuje wszelkie reperacje mebli. — Po cenach bardzo przystępnych. 5672

NADZWYCZAJNA OKAZJA
nabycia mebli po cenach kryzysowych na dogodnych warunkach Komplety do salonów, sypialń, stołowych i wiele innych — ulica Orla 18. 5421

KAFLE

Białe i kolorowe, płytki ścienne, posadzki, cegłę ogniotrwałą, płyty piekarskie oraz wszelkie przybory do pieców po cenach fabrycznych sprzedaje A. Fiszel, Będzin, Kołłątaja 18. 5443

PRACOWNIA
gorsetów „Hygiena", Sosnowiec, Piłsudskiego 48 I p. poleca najnowsze modele pasów, gorsetów i staników po cenach bardzo niskich. 5657

ZAKŁAD
powozowy i lakierniczy T. Lisik, Sosnowiec, Sienkiewicza 1 przyjmuje wszelkie reperacje powozów, lakiernicze i tapicerskie. 5449

3 FOTOGRAFJE
pocztówkowe artystyczne zł. 2.50 Foto-Stelmaszczyk, Sosnowiec - Pogoń, Orla 4. 5460

MYDŁO ADA

pieni się dobrze i w twardej wodzie. Zużywa się niewiele. Sprzedaż w każdej ilości w Fabrycznym składzie „Ada" Sosnowiec, Modrzejowska 30. 5305

PRACOWNIA
kołder przyjmuje zamówienia, oraz stare kołdry przerabia. Sosnowiec, 3-go Maja 5 w podwórzu. — Marja Furman - Grudniewiczowa. 4375

FORTEPIANY
pianina naprawia — stroi. Centaus cukiernia Bagatela — tel. 869 — Sosnowiec. 5627

B. FELCZER
Szpitala Skórno-Wenerycznego Św. Łazarza w Warszawie H. Rudziński, — Dąbrowa Górnicza, Kościuszki 3 Godziny 19 — 20. 5526

SZKOLNE FOTOGRAFJE
od 1.50 zł. 3 szt. retuszowane — wykonywa terminowo Mieszkowska, Sosnowiec, Piłsudskiego 20. 5515

FARTUSZKI
szkolne, pantofle gimnastyczne, berety, czapki do szkół średnich i powszechnych — dla dziewczynek i chłopców, krawaty w wielkim wyborze — poleca Magazyn Galanterji damskiej i męskiej „HELENA" i PROSZYŃSKI, Sosnowiec, „Hale Rozwoju" Modrzejowska 30. 5302

CHŁOPCZYKA
4 miesięcznego niechrzczonego oddam na własność. Będzin Kołłątaja 45 Wojdas. 5691

BACZNOŚĆ PANOWIE
przyjmuję wszelką bieliznę i pyjamy na miarę z powierzonych towarów, oraz robię dziurki maszynowe. Władysław Niziński. Warszawska 6. 5681

Drukowano farbą rotacyjną fabryki farb drukarskich „Pigment" Sp. Akc. w Warszawie

PKO. Warszawa 61.553 Katowice 302.712

OGŁOSZENIA
Wiersz milimetrowy jednołamowy: na 1-ej stronie, względnie przed tekstem 60 gr.; w tekście 45 gr.; za tekstem 20 gr. Ogłoszenia drobne 10 — 30 gr. za każdy wyraz. Ogłoszenia drobne o zgubionych dokumentach i poszukiwaniu pracy po 3 gr. za wyraz. Szerokość szpalt przed tekstem i w tekście 70 mm., za tekstem 35 m. Numery dowodowe płatne. Za terminowy druk oraz przestrzeganie miejsca ogłoszeń Admin. nie odpowiada.

Seryjne drobne ogłoszenia.
Po 10 wyrazów w każdem kosztują:
30 drobnych ogł. 16.00 zł.
20 drobnych ogł. 13.00 zł.
10 drobnych ogł. 7.00 zł.
5 drobnych ogł. 4.90 zł.
Za każdy wyraz dodatkowy dopłaca się po 5 gr.

SOSNOWIEC: Redakcja: Piłsudskiego Nr. 4. Tel. 64. Skrytka poczt. 62. Będzin, Małachowskiego 7. Tel. 7-90. — Grodziec, Będzińska. Administracja: Piłsudskiego 4 Tel. 73. Dąbrowa, ul. Krótka 11. Tel. 202. — Zawiercie, 3-go Maja 27.

WYDAWCA I REDAKTOR NACZ. TADEUSZ OPIOŁA. — DRUK „KURJERA ZACHODNIEGO" W SOSNOWCU, PIŁSUDSKIEGO 4. — REDAKTOR ODP. HENRYK SIEDLECKI.